

Krimpenerwaard
Centrum Oost fase 2 en 3a
Bergambacht
RUIMTELIJKE ONDERBOUWING

Rho

—
ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE

Krimpenerwaard

Centrumplan Oost fase 2 en 3a Bergambacht

Ruimtelijke onderbouwing

identificatie

identificatiecode:
NL.IMRO.1931.nvt

projectnummer:
172102.20160785

opdrachtleider:
ir. R.J.M.M. Schram

planstatus

datum:
16 oktober 2015
22 april 2016
3 april 2017

status:
concept
voorontwerp
ontwerp
vastgesteld

Inhoudsopgave

Ruimtelijke onderbouwing

Hoofdstuk 1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding	7
1.2	Ligging projectgebied	7
1.3	Geldende bestemmingsplan	8
1.4	Opzet ruimtelijke onderbouwing	9
Hoofdstuk 2	Bestaande en toekomstige situatie	11
2.1	Inleiding	11
2.2	Bestaande situatie	11
2.3	Toekomstige situatie	12
2.4	Stedenbouwkundige opzet	13
Hoofdstuk 3	Ruimtelijk beleid	17
3.1	Inleiding	17
3.2	Rijksbeleid	17
3.3	Provinciaal beleid	18
3.4	Gemeentelijk beleid	20
3.5	Conclusie	23
Hoofdstuk 4	Onderzoek sectorale aspecten	25
4.1	Inleiding	25
4.2	Onderzoeken	25
4.3	Waterparagraaf	28
Hoofdstuk 5	Uitvoerbaarheid	33
5.1	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	33
5.2	Economische uitvoerbaarheid	33
Hoofdstuk 6	Conclusie	35

Bijlagen

Bijlage 1	Digitale Watertoets
Bijlage 2	QuickScan Flora- en fauna
Bijlage 3	Huismus-, gierzwaluw-, en vleermuisonderzoek
Bijlage 4	Projectplan ruimtelijke ingrepen
Bijlage 5	Advies Archeologie
Bijlage 6	Instemming riolerings- en waterhuishoudingsplan

Rho

—
ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE

Ruimtelijke onderbouwing

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het projectgebied maakt deel uit van het herstructureringsproject Centrum Bergambacht. In dit gebied vervangt woningbouwcorporatie QuaWonen de bestaande woningen voor woningen die voldoen aan de eisen van deze tijd. Voor deze ontwikkeling is in 2013 het bestemmingsplan 'Centrum Oost Bergambacht' vastgesteld door de gemeenteraad van Bergambacht

Bij het opstellen van dat bestemmingsplan was het uitgangspunt dat aan de westzijde van de Prinses Julianastraat 40 appartementen in 2 gebouwen gerealiseerd zouden worden. Daardoor voorziet het vastgestelde plan ter plaatse hier in een woon- en een groenbestemming, met een bouwaanduiding 'gestapeld'. In de nadere uitwerking van het plan is geconstateerd dat er meer behoefte is aan grondgebonden woningen. QuaWonen wil in het noordelijke deel van de Prinses Julianastraat ook grondgebonden woningen realiseren. Het aantal woningen komt daarmee lager uit, namelijk op 32 woningen. Dit is echter in strijd met het vastgestelde bestemmingsplan. Daarnaast overschrijdt het nieuwe plan op meerdere plekken het opgenomen bouwvlak en de woonbestemming.

Om de ontwikkeling mogelijk te maken wordt daarom de uitgebreide omgevingsvergunningsprocedure ex artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) doorlopen. Aan deze procedure kan slechts medewerking verleend worden indien sprake is van een activiteit die niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en de besluitvorming een goede ruimtelijke onderbouwing bevat. Dit rapport bevat deze onderbouwing.

Voor de woningbouwontwikkeling langs de Prinses Julianstraat in Bergambacht is één aanvraag omgevingsvergunning ingediend. Het project bestaat naast de ontwikkeling van 32 woningen aan de westzijde van de Prinses Julianastraat uit de ontwikkeling van 18 rijenwoningen aan de oostzijde van de Prinses Julianstraat. De woningen aan de oostzijde van de Prinses Julianalaan zijn in overeenstemming met het geldende bestemmingsplan 'Centrum Oost Bergambacht'. Volledigheidshalve wordt in deze ruimtelijke onderbouwing wel de hele aanvraag beschreven.

1.2 Ligging projectgebied

Het projectgebied bevindt zich in het centrum van de kern Bergambacht in de gemeente Krimpenerwaard. De ligging van het projectgebied is weergegeven in figuur 1.1. Tevens is globaal aangegeven voor welk gebied de deelactiviteit 'handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening' wordt aangevraagd.

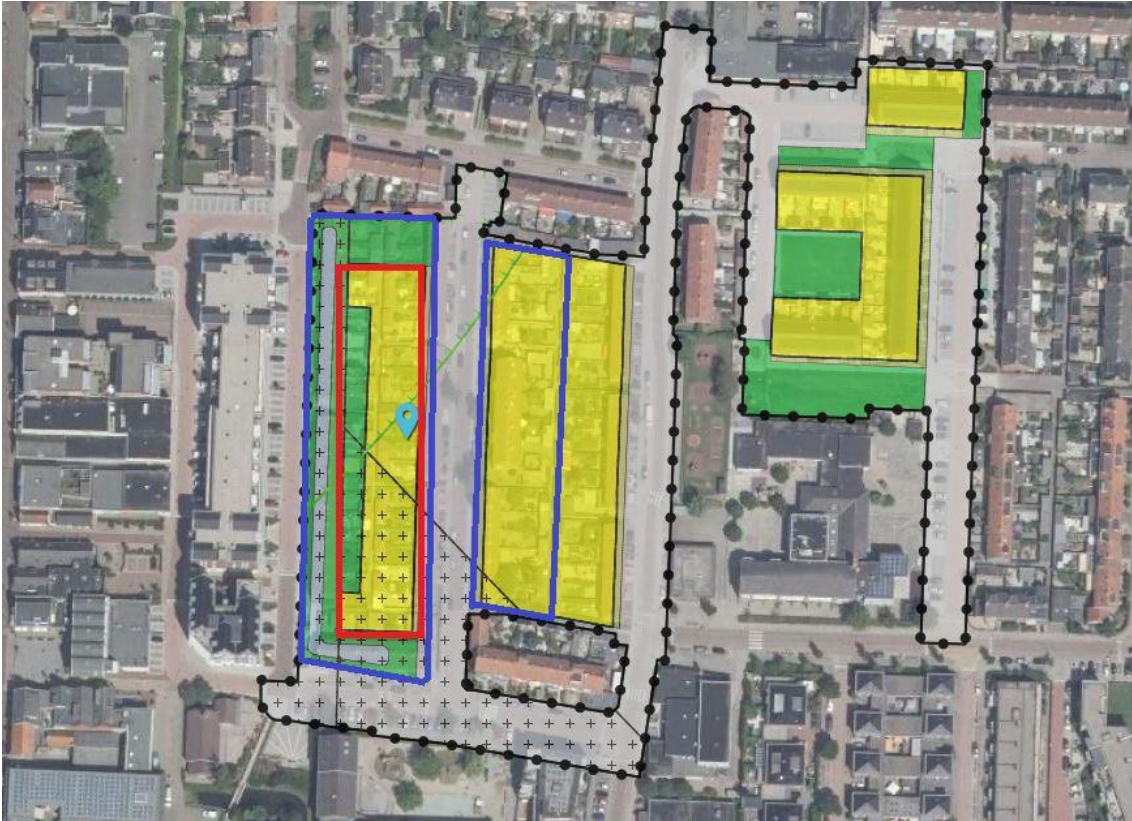

Figuur 1.1: Ligging projectgebied

1.3 Geldende bestemmingsplan

Ter plaatse van het gebied waarvoor de deelactiviteit 'handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening' wordt aangevraagd geldt nu het bestemmingsplan 'Centrum Oost Bergambacht'. Het bestemmingsplan is vastgesteld op 17 december 2013 door de raad van de voormalige gemeente Bergambacht. Het projectgebied heeft op basis van het geldende bestemmingsplan de enkelbestemmingen 'Wonen' en 'Groen'. Binnen de woonbestemming worden de maatvoeringen aangeduid op de verbeelding. Daarop aanvullend is over de gehele woonbestemming een bouwvlak opgenomen, waarbinnen bebouwing gerealiseerd kan worden. Tevens is de bouwaanduiding 'gestapeld' opgenomen.

Ten behoeve van een vrije windvang van molen Den Arend is in het noordelijke gedeelte van projectgebied een vrijwaringszone opgenomen. Ter bescherming van mogelijk aanwezige archeologische waarden in de bodem is de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie' opgenomen. Aan de hand van de functieaanduiding 'specifieke vorm van waarde - a4' is te herleiden dat het om een lage verwachtingswaarde gaat. Bij bouwingrepen die dieper dan 1,5 m onder maaiveld gaan- of een oppervlakte van meer dan 1.000 m² bedragen, is archeologisch onderzoek verplicht. Figuur 1.2 geeft een uitsnede van het bestemmingsplan weer.

Figuur 1.2: Uitsnede bestemmingsplan Centrum Oost Bergambacht (projectgebied blauw omlijnd, aanvraag 'handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening' is rood omlijnd)

1.4 Opzet ruimtelijke onderbouwing

Na dit inleidende hoofdstuk volgt in hoofdstuk 2 een beschrijving van de bestaande- en toekomstige situatie. Hoofdstuk 3 bevat het relevante beleidskader. Hoofdstuk 4 geeft een overzicht van relevant onderzoek naar onder andere milieuaspecten. Tot slot wordt in hoofdstuk 5 de uitvoerbaarheid van het project beschreven.

Hoofdstuk 2 Bestaande en toekomstige situatie

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een beknopte beschrijving gegeven van de bestaande- en toekomstige situatie van het projectgebied. Ten westen van de Prinses Julianalaan in Bergambacht was het voornemen om de bestaande woningen te slopen en daarvoor in de plaats 40 appartementen te realiseren. Deze ruimtelijke onderbouwing voorziet in de wijziging van de 40 appartementen, naar 19 appartementen en 13 grondgebonden woningen. De aanvraag omgevingsvergunning voorziet daarnaast in sloop van 17 sociale woningen en vervangende nieuwbouw van 18 rijenwoningen aan de oostzijde van de Prinses Julianalaan.

2.2 Bestaande situatie

Het projectgebied bevindt zich in (de noordoostelijke hoek van) het centrum van de kern Bergambacht in de gemeente Krimpenerwaard. Het projectgebied is geheel bebouwd met grondgebonden rijwoningen in de sociale sector. De woningen hebben een tuin aan de voorzijde en het parkeren gebeurt grotendeels op de wegen (zie figuur 2.1). Het projectgebied wordt daarbij ontsloten door de wegen Koningin Beatrixstraat en de Badhuisstraat, waarmee het centrum van Bergambacht is te bereiken. Via de Badhuisstraat en het verlengde daarvan, de Schoolstraat, is de N210 te bereiken.

Figuur 2.1: Bestaande woningen aan de Secretaris Schippersstraat (links) en Pr. Julianastraat (rechts)

De woningblokken in het projectgebied en de daaraan grenzende woningblokken tussen Prinses Julianalaan en de Schoolstraat, vormen de eerste planmatige en omvangrijke uitbreiding van Bergambacht (zoals op de onderstaande foto goed is te zien). Dit bezit van de woningbouwcorporatie QuaWonen voldoet niet of nauwelijks meer aan de eisen van deze tijd. De woningen zijn relatief klein en beperkt energiezuinig. Daarnaast laat de groene omgeving van de woonbuurt te wensen over.

Figuur 2.2: Bergambacht anno 1955, foto genomen vanuit het noordoosten (Bron: www.uitbreidingdorp.nl)

2.3 Toekomstige situatie

De woningbouwcorporatie QuaWonen heeft samen met de gemeente Krimpenerwaard de ambitie uitgesproken om de woonwijk ten oosten van het centrum van Bergambacht te vernieuwen, opdat er een wijk ontstaat met een gevarieerd aanbod aan woningen in een omgeving waar iedereen zou willen wonen. Dit om aan te sluiten op de twee speerpunten van de corporatie, te weten het verduurzamen en vitaliseren van woningen. De gemeente wil met de vernieuwing van het gebied meer ruimtelijke kwaliteit aan het openbaar gebied toevoegen, met meer groen, en zo mogelijk meer water. In dit ontwerp is destijds het westelijke gedeelte (gedeelte tussen de Secretaris Schippersstraat en Prinses Julianastraat) ingevuld met appartementen. Dit voornemen is echter voor een gedeelte gewijzigd. Het plan ligt nu voor om hier (in het noordelijke gedeelte) ook grondgebonden woningen te realiseren (zie tevens figuur 2.3).

Om deze ontwikkeling van 19 appartementen en 13 grondgebonden woningen te kunnen realiseren zullen 44 woningen worden gesloopt. Dit betreft de woningen aan de Secretaris Schippersstraat (18 t/m 56), Prinses Julianastraat (1 t/m 37), Prinses Julianastraat (2 t/m 38) en aan de Badhuisstraat (6 t/m 16a).

Aan de oostzijde van de Prinses Julianastraat worden de woningen vervangen door 18 aaneengebouwde woningen. De woningen worden in 3 blokken gerealiseerd. Het middelste blok heeft een rooilijn die iets verspringt ten opzichte van de twee buitenste blokken. Dit sluit aan op de huidige stedenbouwkundige situatie.

Figuur 2.3 Stedenbouwkundig plan Centrum Oost, oorspronkelijk t.o.v. nieuw (bron: QuaWonen)

2.4 Stedenbouwkundige opzet

Het stedenbouwkundig plan gaat uit van de bouw van 19 appartementen en 13 grondgebonden woningen in het blok tussen Prinses Julianstraat en Secretaris Schippersstraat en 18 grondgebonden woningen aan oostzijde van de Prinses Julianastraat. Tevens worden bijbehorende parkeerplaatsen gerealiseerd. Het plan draagt tevens zorg voor:

- een goede ruimtelijke balans tussen de bestaande en de nieuwe bebouwing;
- goede, veilige en overzichtelijke woonstraten;
- voor een prettige woonomgeving een goede ontvangst in het centrum van het dorp.

Het woningaantal in het gebied ten oosten van het centrum is beperkt verminderd, maar het aantal m^3 van de nieuwe woningen is aanzienlijk groter dan het aantal m^3 van de te slopen bebouwing. Het aantal parkeerplaatsen neemt in dit gebied toe, omdat het aantal auto's per huishouden gemiddeld is toegenomen. In die zin is er sprake van een verdichting van het gebied: meer bouwvolume, meer parkeerplaatsen op straat en kleinere private tuinen. Daarom heeft de gemeente ingestoken op kwaliteitstoename in het openbaar gebied.

Parkeren

Bij het parkeren is destijds per straat één principe toegepast (gestoken of langs parkeren). In de nieuwe opzet is gekozen voor een variant met schuin en langsparkeren.

Groen

Op verschillende plekken in het projectgebied zal er (openbaar) groen worden gecreëerd om bij te

dragen aan een prettig woon- en leefklimaat. In het oostelijk deel van het projectgebied zullen groene binnentuinen worden ingericht en de nieuwe eengezinswoningen krijgen, net als de bestaande woningen, een kleine voortuin met bij voorkeur een groene erfafscheiding in de vorm van een haag (zie het beplantingsplan, figuur 2.4). Ook aan de achterzijde zal de erfafscheiding bij voorkeur bestaan uit een groene haag. Deze hagen kunnen met elkaar een groene zoom rond de bestaande en de nieuwe woningen vormen en bindt de verschillen tussen oud en nieuw (zie figuur 2.5).

Figuur 2.4: Beplantingsplan (bron: AURA)

Figuur 2.5: Voorbeelden erfafscheidingen

Het groen als erfafscheiding, de groenstroken en bomenrijen langs de wegen en de Konkel maken met elkaar een groen netwerk in het gehele buurtje. Het is juist de optelling van de op zich weinig nadrukkelijke onderdelen die het geheel stevig maken en ook alledaags en dorps.

Hoofdstuk 3 Ruimtelijk beleid

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk schetst in hoofdlijnen het ruimtelijke beleid van de verschillende overheden, voor zover dit van belang is voor het gebied ten oosten van het centrum van Bergambacht. Na het rijks- en provinciale beleid, komt het beleid van de gezamenlijke K5-gemeenten aan bod, alsmede het specifieke gemeentelijke ruimtelijk beleid.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012)

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) staan de plannen voor ruimte en mobiliteit van de rijksoverheid beschreven. Het kabinet schetst in de SVIR hoe Nederland er in 2040 uit moet zien: concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig, waarbij het rijk zo min mogelijk op de stoel van provincies en gemeenten gaat zitten. Het uitgangspunt hierbij is dat provincies, regio's en gemeenten beter op de hoogte zijn van de situatie in de regio en de vraag van bewoners, bedrijven en organisaties. Door provincies en gemeenten de ruimte te geven, kan het Rijk zich richten op het behartigen van ruimtelijke belangen die van nationale en internationale betekenis zijn.

3.2.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (2011)

Voor de doorwerking van de rijksbelangen in plannen van lagere overheden, is het Barro opgesteld. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 (grotendeels) in werking getreden en omvat alle ruimtelijke rijksbelangen die juridisch doorwerken op het niveau van bestemmingsplannen. Het gaat om kaders voor onder meer het bundelen van verstedelijking, de bufferzones, de Ecologische Hoofdstructuur, de kust, grote rivieren, militaire terreinen, mainportontwikkeling van Rotterdam en de Waddenzee. Met het Barro maakt het Rijk proactief duidelijk waar provinciale verordeningen en gemeentelijke bestemmingsplannen aan moeten voldoen. Met het opstellen van het bestemmingsplan is het Barro als uitgangspunt genomen.

3.2.2.1 Ladder voor duurzame verstedelijking

In artikel 3.1.6 lid 2 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is de verplichting opgenomen om in de toelichting op een ruimtelijk besluit voor nieuw te realiseren stedelijke ontwikkelingen bepaalde duurzaamheidsaspecten van het voornemen te motiveren. Via deze duurzaamheidsladder stimuleert het Rijk de herstructurering van bestaand stedelijk gebied om de ontwikkeling van nieuwe terreinen te verminderen. Dit draagt bij aan economische dynamiek, zorgvuldig gebruik van ruimte en infrastructuur en behoud van de leefbaarheid van het stedelijk en landelijk gebied.

De 3 stappen van de Ladder

In het Bro staan de drie stappen van de Ladder beschreven:

1. De voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte;
2. Bezien moet worden in hoeverre die behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan worden voorzien door benutting van beschikbare gronden door herstructurering, transformatie of anderszins;

3. Indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel b, blijkt dat de stedelijke ontwikkeling niet binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan plaatsvinden, wordt beschreven in hoeverre wordt voorzien in die behoefte op locaties die, gebruikmakend van verschillende middelen van vervoer, passend ontsloten zijn of als zodanig worden ontwikkeld.

Toetsing van de ontwikkeling aan de Ladder:

1. In artikel 1.1.1 lid 1 onder i Bro, wordt een definitie gegeven voor een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Hierin wordt genoemd dat 'ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen' aangezien worden als nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Door het realiseren van de beoogde ontwikkeling neemt in saldo het aantal woningen in het gebied af. Zo worden er 44 wooneenheden gesloopt en komen daar 32 wooneenheden voor terug. Daarop aanvullend biedt het vastgestelde plan de mogelijkheid voor de realisatie van 40 appartementen, waarbij deze onderbouwing zicht richt op een wijziging van appartementen, naar grondgebonden woningen. Hierdoor wordt de beoogde ontwikkeling niet aangemerkt als een stedelijke ontwikkeling en behoeft derhalve geen verdere Laddertoetsing.

3.3 Provinciaal beleid

3.3.1 Visie Ruimte en Mobiliteit (2014)

De provincie stuurt op (boven)regionaal niveau op de inrichting van de ruimte in Zuid-Holland. De Visie ruimte en mobiliteit (VRM), vastgesteld op 9 juli 2014, geeft op hoofdlijnen sturing aan de ruimtelijke ordening en maatregelen op het gebied van verkeer en vervoer.

Hoofddoel van de VRM is het scheppen van voorwaarden voor een economisch krachtige regio. Dat betekent: ruimte bieden om te ondernemen, het mobiliteitsnetwerk op orde en zorgen voor een aantrekkelijke leefomgeving. De VRM bevat een nieuwe sturingsfilosofie. De kern daarvan is:

- Ruimte bieden aan ontwikkelingen.
- Aansluiten bij de maatschappelijke vraag naar woningen, bedrijfsterreinen, kantoren, winkels en mobiliteit.
- Allianties aangaan met maatschappelijke partners.
- Minder toetsen op regels en meer sturen op doelen.

Bij de VRM horen: de Visie ruimte en mobiliteit, de Verordening ruimte, het Programma ruimte en het Programma mobiliteit.

4 rode draden

In de VRM zijn 4 thema's te onderscheiden:

1. beter benutten en opwaarderen van wat er is;
2. vergroten van de agglomeratiekracht;
3. verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit;
4. bevorderen van de transitie naar een water- en energie-efficiënte samenleving.

1. Beter benutten en opwaarderen

De provincie vangt de groei van de bevolking, de mobiliteit en de economische activiteit vooral op in de bestaande netwerken en bebouwde gebieden. Beter benutten en opwaarderen leidt tot een intensiever, compact ruimtegebruik.

2. Versterken stedelijk gebied (agglomeratiekracht)

Meer concentratie en specialisatie van locaties die onderling goed verbonden zijn, leidt tot de versterking van de kennis- en bedrijvencentra op het Europese en wereldtoneel. De provincie wijst in de VRM de concentratielocaties met goede ontsluiting aan. Daarnaast werkt de provincie aan een goede aantakking van de Zuid-Hollandse economie op het nationale, Europese en wereldwijde netwerken van goederen- en personenvervoer.

3. Versterken ruimtelijke kwaliteit

Het provinciale landschap valt onder te verdelen in drie typen, gekenmerkt door veenweiden, rivieren en kust. Het verstedelijkingspatroon, de natuurwaarden en het agrarisch gebruik sluiten daarop aan. De provincie stelt de versterking van de kwaliteiten van gebieden centraal in het provinciaal beleid. Per nieuwe ontwikkeling zal voortaan eerst worden bekeken of het nodig is om het buiten bestaand stads – en dorpsgebied te realiseren.

De voorwaarde hierbij is dat de maatschappelijke behoefte is aangetoond en de nieuwe ontwikkeling bijdraagt aan het behoud of verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Bij ruimtelijke kwaliteit gaat het om een integrale benadering waarbij de samenhang tussen bruikbaarheid, duurzaamheid én belevingswaarde in acht wordt genomen.

4. Bevorderen van een water- en energie-efficiënte samenleving

In de VRM zet de provincie in op de transitie naar een water- en energie-efficiënte samenleving. Door ruimtelijke reserveringen te maken voor de benodigde netwerken en via haar vergunningen- en concessiebeleid, draagt de provincie hieraan bij.

Conclusie VRM

De beoogde ontwikkeling is in lijn met het de Visie Ruimte en Mobiliteit. Dit met name omdat het een versterking biedt aan de eerste drie thema's.

De woonwijk ten oosten van het centrum van Bergambacht is aan vernieuwing toe. De huidige woningen voldoen niet meer aan de eisen van deze tijd en de openbare ruimte kan een opknappbeurt gebruiken. Dit met als uitgangspunten de wijk duurzaam en vitaler vorm te geven. Door het mogelijk maken van extra grondgebonden woningen (een woonvorm waar bij nader inzien meer behoefte aan is) wordt de woonwijk vernieuwd en ontstaat er een woonwijk met een gevarieerd aanbod aan woningen in een hoogwaardige omgeving met meer groen en water. Hierdoor worden de gronden beter benut en wordt dat wat er staat, opgewaardeerd. Daarop aanvullend wordt door het nieuwe ontwerp meer aandacht besteed aan groen, wat positieve effecten zal hebben op de ruimtelijke kwaliteit.

3.3.2 Verordening Ruimte

De Visie Ruimte en Mobiliteit is juridisch verankerd in de Verordening Ruimte. Hierin is aangegeven welke aspecten opgenomen moeten worden in bestemmingsplannen. Voor het projectgebied is een aantal artikelen uit de verordening van toepassing. In deze paragraaf wordt getoetst aan de relevante artikelen.

Molenbiotoop

In de provincie Zuid-Holland is een groot aantal cultuurhistorische en archeologische waarden aanwezig. Deze zijn beschreven in de Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS). Het behoud van de cultuurhistorische hoofdstructuur is van provinciaal belang. Beschermen of versterken van de molenbiotoop is hierin een deelbelang.

Aan de Molenlaan in Bergambacht staat een oude korenmolen van het type ronde bakstenen bovenkruier met stelling, bekend onder de naam Den Arend. De molen werd gebouwd in 1869 ter vervanging van een kleine, uit 1553 daterende, houten wipkorenmolen, die vlak langs de weg stond. De molen is circa 20 m hoog. De stelling bevindt zich circa 8 m boven de grond en de wieken hebben een spanwijdte van meer dan 20 m.

Figuur 3.1 Molen Den Arend, aan het begin van de vorige eeuw
(Bron: <http://nieko.home.xs4all.nl/arend.htm>)

In de verordening is voor de omgeving van traditionele molens regelgeving opgenomen. Het gaat om het garanderen van de vrije windvang en het zicht op de molen. Dit betekent dat beperkingen moeten worden gesteld aan hoogtematen in de directe omgeving. In het bestemmingsplan is ten aanzien van een deel van het projectgebied een gebiedsaanduiding opgenomen en een regeling voor de bescherming van de vrije windvang en het zicht op de molen.

3.4 Gemeentelijk beleid

Structuurvisie - Beleef Bergambacht (2008)

In de structuurvisie 'Bergambacht en zijn visie' zijn de lijnen uitgezet voor de toekomst van de gemeente Bergambacht. De missie is dat de kwaliteit van het bestaande als leidraad voor het beleid moet dienen, wat te realiseren is door:

1. het ontwikkelen en aanbieden van een hoogwaardig pakket van diensten en producten met een duidelijk accent op de woon- en leefomgeving;
2. waarbij wordt erkend dat de gemeente een bijzondere verantwoordelijkheid heeft voor kwetsbare groepen en individuen in de plaatselijke samenleving;
3. te realiseren binnen het beschikbare gemeentelijke budget.

De ruimtelijke vertaling van de in 'Bergambacht en zijn visie' weergegeven uitgangspunten heeft plaatsgevonden in de structuurvisie 'Beleef Bergambacht'. Deze structuurvisie vormt een integrale visie op de ruimtelijke en functionele hoofdstructuur van de gemeente Bergambacht, zowel in de kernen als in het buitengebied.

Relevant voor deze ruimtelijke onderbouwing zijn de ruimtelijke ambities, die zijn geformuleerd voor de kern Bergambacht. Zo is onder andere aangegeven dat er onderzoek dient plaats te vinden naar herstructurering van woongebieden, wat inmiddels is gebeurd en heeft bijgedragen aan de gewijzigde opstelling van het definitief ontwerp. Tevens is het verbeteren van de groen- en waterstructuur benoemd en is het realiseren van extra parkeerplaatsen als opgave geformuleerd.

De ambities die op de structuurvisiekaart zijn aangegeven, zijn als volgt verwoord in de structuurvisie:
6. nader onderzoeken herstructurering van woongebieden (in overleg met woningcorporatie);

Figuur 3.2: Uitsnede structuurvisiekaart Bergambacht

Ad 6. Op de Structuurvisiekaart is het gebied aansluitend aan het eigenlijke winkelcentrum, en dan met name aan de oostzijde aangewezen als ambitiegebied voor herstructurering. Voor dit gebied geldt dat: 'er wordt gestreefd naar een gevarieerde wijkopbouw en een goede leefomgeving. De Secretaris Schipperstraat en de oude woonstraten ten noorden en oosten daarvan met woonbebouwing uit de jaren '50 waren ten tijde van het opstellen van de structuurvisie toe aan herstructurering.

De ambities zoals verwoord in de visie 'Beleef Bergambacht' (2008) hebben mede geleid tot een ontwikkelingsplan voor het gebied ten oosten van het centrum. Op basis van dit plan is het vigerende bestemmingsplan opgesteld. De huidige ontwikkeling is onderdeel van deze gebiedstransformatie.

ProjectMasterplan (2011)

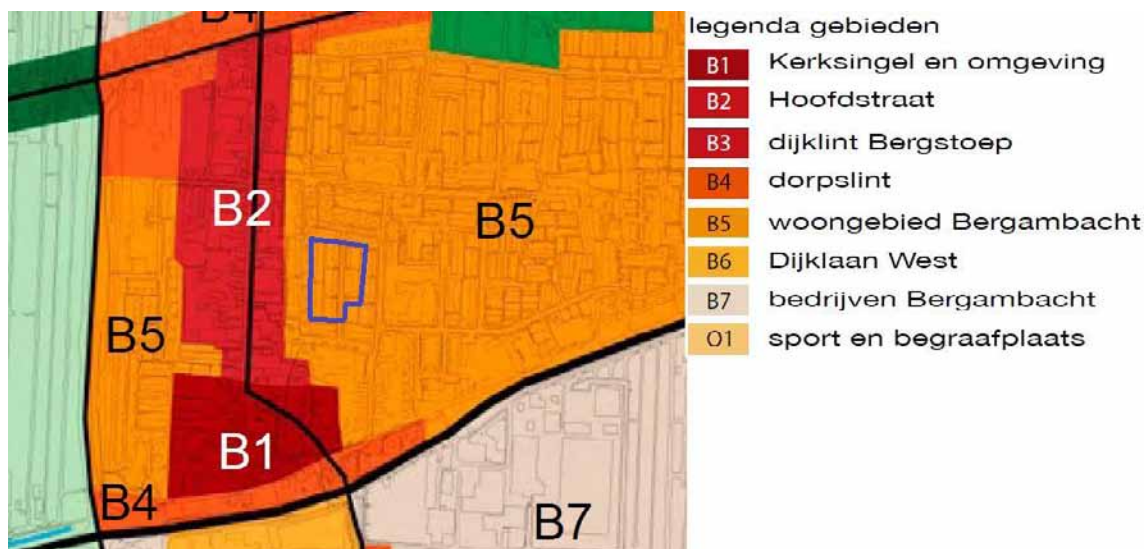
Omdat het complex Bloemengaarde en de buurt 'Uitbreiding Dorp' uit 1955 voldeden niet meer aan de eisen van de tijd. Daarom hebben de gemeente Bergambacht en woningcorporatie QuaWonen een ProjectMasterPlan (PMP, 16 december 2011) opgesteld voor dit gebied. Dit plan gaat uit van een gefaseerde herstructurering van deze wijk. De eerste fasen van de ontwikkeling zijn inmiddels aan de gang. De herstructurering van de westelijke zijde van de Julianastraat, de projectlocatie, was voorzien in 2e fase van het project. De 3e fase betrof de herstructurering van de oostelijke zijde.

Tijdens de uitvoering van het project is gebleken dat de behoefte aan grondgebonden woningen groter is dan de vraag naar appartementen. Daarom is binnen de uitgangspunten van het ProjectMasterplan een aanpassing aan het programma van de 2e fase gedaan. Er wordt een groter aantal grondgebonden woningen gerealiseerd, terwijl het totale aantal woningen iets afneemt.

Welstandsnota Bergambacht (herziening, 2010)

Aangezien de omgevingsvergunning is aangevraagd in 2016 is de Welstandsnota Bergambacht van toepassing. Het beleid is opgesteld vanuit de gedachte, dat welstand een bijdrage levert aan de totstandkoming en het beheer van een aantrekkelijke bebouwde omgeving. Doel van het welstandsbeleid is het welstandstoezicht helder onder woorden te brengen en op een effectieve en controleerbare wijze in te richten. Daarbij is het van belang aanvragers door middel van de welstandsnota van tevoren op de hoogte te stellen van de aspecten die een rol spelen bij de welstandsbeoordeling. Het welstandsbeleid geeft de gemeente de mogelijkheid om cultuurhistorische, stedenbouwkundige en architectonische waarden een rol te geven bij de ontwikkeling en beoordeling van bouwplannen.

Het projectgebied ligt volgens de gebiedenkaart in het woongebied Bergambacht (B5), zie figuur 3.3.

Figuur 3.3 Uitsnede gebiedenkaart Welstandsnota Bergambacht (projectgebied blauw omlijnd)

De waarde van dit gebied is vooral gelegen in het rustige groene beeld van de straten en voortuinen en in een in het algemeen eenvoudige architectuur. Het woongebied van Bergambacht is een gewoon welstandsgebied, waarin de achterkant van de woningen soepel wordt beoordeeld. Het beleid is gericht op het beheer van de rust in het groene straatbeeld en het aanzien vanuit omliggende gebieden. Bouwplannen aan de achterkant zonder invloed op het straatbeeld worden beperkt getoetst. De welstandscommissie zal bij de advisering onder meer aandacht schenken aan het behoud van het straatbeeld met herhaling in rooilijnen en gevelindeling en samenhang in zowel de architectonische uitwerking als materiaalgebruik.

De Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (voorheen: welstandscommissie) is met in achtneming van het gegeven advies van 7 november 2016 akkoord met het bouwplan.

3.5 Conclusie

Het rijksbeleid heeft een hoog abstractieniveau. Het beleid geeft derhalve geen concrete aanwijzingen voor voorliggende ruimtelijke onderbouwing. Het provinciaal beleid geeft wel directe richtlijnen, zoals het rekening houden met de vrijwaringszone voor de molen ten noordwesten van Bergambacht. Op gemeentelijk niveau gaat het beleid uit van herstructurering van (de omgeving van) het projectgebied. Het plan past binnen deze kaders.

De voorgenomen ontwikkeling is dan ook gedeeltelijk niet in overeenstemming met het vastgestelde bestemmingsplan maar wel met het rijks-, provinciaal en overig gemeentelijk beleid. Derhalve vormt dit aspect geen belemmering voor de verdere uitvoering.

Hoofdstuk 4 Onderzoek sectorale aspecten

4.1 Inleiding

De aanpassing van het bestemmingsplan is dusdanig van aard dat een uitgebreide toets aan sectorale aspecten achterwege kan blijven. Een uitgebreide toetsing hieraan heeft reeds plaatsgevonden bij het opstellen van het vastgestelde bestemmingsplan 'Centrum Oost Bergambacht'.

De functie wonen blijft met deze ontwikkeling onveranderd. Het aantal wooneenheden zal daarbij afnemen. Omdat ten opzichte van het vastgestelde plan minder wooneenheden mogelijk worden gemaakt is daarom geen sprake van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. De ontwikkeling wordt in dit hoofdstuk beknopt getoetst aan de sectorale aspecten.

4.2 Onderzoeken

Aspect - Kader	Beoordelingsaspect	Afweging
Bodemkwaliteit - Besluit bodemkwaliteit	Bodemkwaliteit dient voldoende te zijn voor de beoogde functie	Aangezien het projectgebied in de huidige situatie al een woonbestemming heeft is er geen sprake van een functiewijziging. De aanvaardbaarheid voor wat betreft het aspect bodem is bepaald bij het leggen van de bestemming Wonen. In het kader van het de aanvraag omgevingsvergunning voor het aspect bouwen is door de initiatiefnemer overigens wel een actueel bodemonderzoek uitgevoerd. Het aspect bodem staat het project dan ook niet in de weg.
	Functie mag geen bedreiging vormen voor bodemkwaliteit	Gezien de functie (wonen), is hiervan geen sprake.
Archeologie - Archeologische beleidskaart	Is er sprake van een verwachtingswaarde?	In het kader van het vigerende bestemmingsplan is een archeologisch onderzoek uitgevoerd. Tijdens het onderzoek is geconstateerd dat het plangebied van het bestemmingsplan 'Centrum Oost Bergambacht' een lage verwachting heeft voor alle perioden. Door de omgevingsdienst Midden Holland (ODMH) is een aanvullend advies uitgebracht. Dit advies is opgenomen in bijlage 5. Hieruit blijkt dat aan de hand van de resultaten van de uitgevoerde onderzoeken uit het verleden uitsluitend voor de beoogde watergang niet voldoende archeologische (of milieukundige) informatie beschikbaar is.

		<p>Geadviseerd wordt een archeologische onderzoek uit te voeren voor de locatie van de nieuw te graven watergang. Het archeologisch onderzoek dient te bestaan uit een bureauonderzoek en een booronderzoek (vijftal boringen). Indien blijkt dat de bodem geheel verstoord is (zoals te verwachten), dan zijn er volgens de omgevingsdienst geen redenen om nader archeologisch onderzoek te adviseren.</p> <p>Voor de beoogde watergang wordt een watergunning gevraagd bij het hoogheemraadschap (zie ook het aspect water). Alvorens de watergang te graven zal een archeologisch onderzoek worden uitgevoerd. Dit valt echter buiten de scope van de aangevraagde omgevingsvergunning. (de watergang is reeds positief bestemd). Het aspect archeologie vorm zodoende geen belemmering voor de beoogde nieuwbouw.</p>
Cultuurhistorie	Is er sprake van cultuurhistorische waarden waarmee rekening moet worden gehouden?	Het projectgebied ligt deels in de zogenaamde molenbiotoop. Gezien de hoogte van de nieuwe bebouwing en de ruime afstand tot de molen (ruim 300 meter) is de vrije windvang van de molen niet in het geding.
Water - Watertoets	Is wateradvies aangevraagd?	ja. Op 8 juni 2016 is de digitale watertoets doorlopen (zie bijlage 1), Hieruit is gebleken dat voor dit project waterstaatkundige belangen zijn. Daarom is een waterparagraaf opgesteld. Deze is opgenomen in paragraaf 4.3.
Relatie met omliggende (bedrijfs)functies	Zijn er bedrijfsfuncties in de omgeving aanwezig/mogelijk?	Er liggen geen hinderlijke functies in de directe omgeving van het projectgebied en deze worden ook niet mogelijk gemaakt. Zoals aangetoond in het geldende plan blijft daarom sprake van een aantrekkelijk woon- en leefklimaat.
Wegverkeerslawaaï - Wet geluidhinder	Wordt voldaan aan het gestelde in de Wet geluidhinder? Is sprake van een akoestisch aanvaardbaar klimaat in de bestaande en de nieuwe woningen?	Ja. In het kader van de planologische procedure van het geldende plan is reeds aangetoond dat sprake is van een aanvaardbaar akoestisch klimaat. Aanvullend akoestisch onderzoek is niet aan de orde, gezien het feit dat er geen woningen dichter bij gezoneerde wegen gerealiseerd worden.
Verkeer - Ontsluiting en verkeersgeneratie	De ontwikkeling mag niet leiden tot een verslechtering van de doorstroming op de ontsluitende wegen.	Met de beoogde ontwikkeling worden op de locatie minder wooneenheden mogelijk gemaakt, dan in de bestaande situatie en de planologische situatie. De verkeersgeneratie zal dus lager worden afnemen. Gezien de omvang van deze ontwikkeling, is er geen sprake van een verslechtering.

	De verkeersontsluiting moet goed zijn gewaarborgd.	De verkeersontsluiting wijzigt niet als gevolg deze ontwikkeling. Zoals onderbouwd in de toelichting van het geldende plan is sprake van een goede verkeersontsluiting.
Parkeren - Parkeerbehoefte	De parkeerbehoefte van de ontwikkeling moet worden opgevangen.	Binnen het project is rekening gehouden met de realisatie van voldoende parkeerplaatsen. Er is gekozen voor een variant met schuin en langsparkeren. Deze parkeervoorzieningen zullen net als in de huidige situatie in de openbare ruimte aangelegd worden. Dit aspect staat het project dan ook niet in de weg.
Externe veiligheid - Bevi-inrichtingen, transport gevaarlijke stoffen	Wordt voldaan aan normen plaatsgebonden risico en groepsrisico?	Uit de provinciale risicokaart (www.risicokaart.nl) blijkt dat in (de omgeving van) het projectgebied geen risicovolle inrichtingen aanwezig zijn die van invloed zijn. Ook is er geen sprake van vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg, het water, het spoor of door buisleidingen. Het aspect externe veiligheid staat de uitvoering van dit project niet in de weg.
Luchtkwaliteit - Wet luchtkwaliteit	Wordt voldaan aan de genoemde grenswaarden in de Wet luchtkwaliteit?	Er worden ten opzichte van het geldende bestemmingsplan geen extra woningen mogelijk gemaakt. Daarmee valt de herziening onder de regeling niet in betekenende mate en vormt deze derhalve geen belemmering. Overigens blijkt uit gegevens van de landelijke beschikbare GCN-waarden dat de toekomstige woningen ruimschoots vallen binnen de grenswaarden voor luchtkwaliteit.
Ecologie - Wet natuurbescherming natuurgebieden	Is er sprake van significant negatieve effecten?	Significante effecten ontstaan door extra verkeersbewegingen. In dit geval is dat niet aan de orde aangezien het aantal woningen gelijk blijft.
- Wet natuurbescherming planten en dieren	Is er sprake van aantasting, verontrusten of verstoren van beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen?	Ter plaatse van het projectgebied is op 14 maart 2016 een QuickScan uitgevoerd naar het voorkomen van wettelijk beschermde soorten (zie bijlage 2). Op basis van het oriënterende onderzoek kon de aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen of een essentieel leefgebied van gierzwaluwen, huismussen en vleermuizen niet worden uitgesloten. Om de mogelijke negatieve effecten voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen in kaart te brengen is aanvullend onderzoek uitgevoerd (zie bijlage 3). Naar aanleiding van dit onderzoek blijkt dat voor de uitvoering van de sloop- en kapwerkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is voor Huismus, Gierzwaluw en Gewone dwergvleermuis. In het kader van de ontheffingsaanvraag is daarom een projectplan opgesteld (zie bijlage 4) waarin maatregelen staan beschreven om aan te tonen

		dat de instandhouding van de aanwezige soorten niet in gevaar komt. Op basis hiervan kan ontheffing worden verleend van de Wet natuurbescherming. Het aspect ecologie vormt derhalve geen belemmering voor de ontwikkeling.
Kabels en leidingen - Telecommunicatiewet	Zijn er planologisch relevante leidingen en hoogspanningslijnen in de directe omgeving aanwezig?	In de directe omgeving van het projectgebied liggen geen planologisch relevante kabels en leidingen.
Ladder voor duurzame verstedelijking	Is er sprake van een stedelijke ontwikkeling en is daar behoefte aan?	Ten opzichte van het geldende bestemmingsplan worden geen extra woningen mogelijk gemaakt. Daarom is geen sprake van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Toetsing aan de duurzaamheidsladder is derhalve niet relevant.
(Plan)mer	Is een (plan)MER noodzakelijk?	Nee. Een (plan)mer is niet noodzakelijk gezien de beperkte omvang van dit project.

4.3 Waterparagraaf

Waterbeheer en watertoets

De initiatiefnemer dient in een vroeg stadium overleg te voeren met de waterbeheerder over een ruimtelijke planvoornemen. Hiermee wordt voorkomen dat ruimtelijke ontwikkelingen in strijd zijn met duurzaam waterbeheer. Het plangebied ligt binnen het beheersgebied van het Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard, verantwoordelijk voor het waterkwantiteits- en waterkwaliteitsbeheer. Bij het tot stand komen van dit bestemmingsplan is overleg gevoerd met de waterbeheerder over deze waterparagraaf. De opmerkingen van de waterbeheerder zijn vervolgens verwerkt in deze waterparagraaf.

Beleid duurzaam stedelijk waterbeheer

Op verschillende bestuursniveaus zijn de afgelopen jaren beleidsnota's verschenen aangaande de waterhuishouding, allen met als doel een duurzaam waterbeheer (kwalitatief en kwantitatief). Deze paragraaf geeft een overzicht van de voor het plangebied relevante nota's, waarbij het beleid van het Hoogheemraadschap en de gemeente nader wordt behandeld.

Europa:

- Kaderrichtlijn Water (KRW).

Nationaal:

- Nationaal Waterplan (NW);
- Waterbeleid voor de 21ste eeuw (WB21);
- Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW);
- Waterwet.

Provinciaal:

- Provinciaal Waterplan;
- Provinciale Structuurvisie;
- Verordening Ruimte.

Hoogheemraadschapsbeleid

Het beleid van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (verder HHSK) is vastgelegd in het waterbeheerplan 2016-2021 'Met mensen en water', de Keur van Schieland en de Krimpenerwaard, peilbesluiten en de leggers. Het waterbeheerplan bevat de hoofdlijnen van het beleid voor de taken van het waterschap met betrekking tot de waterveiligheid, het oppervlaktewater- en grondwaterbeheer, het beheer van afvalwaterketen en emissies, en het wegenbeheer in de Krimpenerwaard. Met het nieuwe Waterbeheerplan staat het HHSK voor een doelmatig en duurzaam waterbeheer, in directe verbinding met de omgeving. Per 1 januari 2016 is de geactualiseerde Keur in werking getreden. De Keur geeft met verboden aan welke activiteiten in de buurt van water en waterkeringen niet zijn toegestaan. Daarnaast geeft de Keur met geboden aan welke onderhoudsverplichtingen eigenaren en gebruikers van wateren en waterkeringen hebben.

Huidige situatie

Bodem

De bodem in Bergambacht bestaat uit bosveen. In het plangebied is sprake van grondwatertrap II. Dit betekent dat de GHG minder dan 0,4 m onder maaiveld ligt en dat de GLG tussen de 0,5 m en 0,8 m varieert. De maaiveldhoogte in de kern Bergambacht bedraagt circa NAP -1,25 m.

Grondwater

Het plangebied ligt in een boringsvrije zone. Dit is de ruime zone rond de grondwaterwinning. De Provinciale Milieuvordering (PMV) regelt de bescherming van het grondwater in de boringsvrije zone. Er geldt een verbodsbepaling voor het graven in de bodem dieper dan 2,5 m onder maaiveld. Hiermee wordt beoogd perforatie van beschermende lagen boven de winning te voorkomen. Voor diepere graafwerkzaamheden kan ontheffing worden verstrekt. Ook mogen geen boorputten worden gemaakt. Heiwerkzaamheden vallen niet onder het verbod, mits geen heipalen met verbrede voet worden gebruikt. De provincie kan ontheffing verlenen van de verbodsbepalingen wanneer de kwaliteit en kwantiteit van het grondwater voldoende is verzekerd.

Waterkwantiteit

Binnen en in de directe omgeving van het projectgebied zijn geen watergangen aanwezig.

Veiligheid en waterkeringen

Het projectgebied is niet gelegen binnen de kern- en beschermingszone van de regionale/primaire waterkering.

Afvalwaterketen en riolering

Het projectgebied is aangesloten op het gemeentelijk rioleringsstelsel.

Toekomstige situatie

Algemeen

De ontwikkeling voorziet in sloop en vervangende nieuwbouw van woningen. Tevens wordt een nieuwe watergang gegraven langs de west- en zuidzijde van het projectgebied.

Afvalwater en riolering

Conform de Leidraad Riolering en vigerend Hoogheemraadschapsbeleid is het voor nieuwbouw gewenst een gescheiden rioleringsstelsel aan te leggen zodat schoon hemelwater niet bij een rioolzuiveringsinstallatie terecht komt. Afvalwater wordt aangesloten op de bestaande gemeentelijke riolering. Voor hemelwater wordt de volgende voorkeursvolgorde aangehouden:

- hemelwater vasthouden voor benutting,
- (in-) filtratie van afstromend hemelwater,
- afstromend hemelwater afvoeren naar oppervlaktewater,
- afstromend hemelwater afvoeren naar AWZI.

Op verzoek van de voormalige gemeente Bergambacht is in 2014 door TBK een integraal rioleringsplan voor Bergambacht Centrum Oost opgesteld. Daarin zijn de waterhuishouding en riolering van de volledige wijk beschouwd, inclusief de eerdere fase Secretaris Schippersstraat / H.B. Nederburghstraat. Dit plan is akkoord bevonden door zowel de gemeente als het hoogheemraadschap (zie bijlage 6). In het plan zijn de duikerverbindingen opgenomen die de nieuwe watergang aan beide zijden verbinden met de bestaande watergangen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van GVK-duikers $\varnothing 800\text{mm}$. In de eerdere fase Secretaris Schippersstraat zijn een groot deel van deze duikers reeds aangelegd, de aansluiting van de duikers op de nieuwe watergang wordt in het huidige plan gemaakt.

Watersysteemkwaliteit en ecologie

Ter voorkoming van diffuse verontreinigingen van water en bodem is het van belang om duurzame, niet-uitloogbare materialen te gebruiken, zowel gedurende de bouw- als de gebruiksfase.

Watercompensatie

Bij toename aan verharding van meer dan 500m^2 zijn watercompenserende maatregelen noodzakelijk. De hoeveelheid verhard oppervlak neemt binnen het huidige plan af. Daarnaast wordt er circa 800m^2 extra water gegraven (zie figuur 4.1). Daarom is geen aanvullende compensatie noodzakelijk. Voor de aanleg van de watergang, duikers en beschoeiing zal een watervergunning bij het Hoogheemraadschap worden aangevraagd. Dit wordt tevens als voorwaarde opgenomen in de omgevingsvergunning.

Figuur 4.1 Beoogde watergang (bron: Klunder Architecten)

Waterbeheer

Voor aanpassingen aan het bestaande watersysteem dient bij het Hoogheemraadschap vergunning te worden aangevraagd op grond van de "Keur". Dit geldt dus bijvoorbeeld voor het graven van nieuwe watergangen, het aanbrengen van een stuw of het afvoeren van hemelwater naar het oppervlaktewater. In de Keur is ook geregeld dat een beschermingszone voor watergangen en waterkeringen in acht dient te worden genomen. Dit betekent dat binnen de beschermingszone niet zonder ontheffing van het Hoogheemraadschap gebouwd, geplant of opgeslagen mag worden. De genoemde bepaling beoogt te voorkomen dat de stabiliteit, het profiel en/of de veiligheid wordt aangetast, de aan- of afvoer en/of berging van water wordt gehinderd dan wel het onderhoud wordt gehinderd. Ook voor het onderhoud gelden bepalingen uit de "Keur". Het onderhoud en de toestand van de (hoofd)watergangen worden tijdens de jaarlijkse schouw gecontroleerd en gehandhaafd.

Conclusie

De ontwikkeling heeft geen negatieve gevolgen voor het waterhuishoudkundige systeem ter plaatse.

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

In het kader van een ruimtelijke onderbouwing is het van belang om de uitvoerbaarheid na te gaan. In dat verband wordt een onderscheid gemaakt tussen de maatschappelijke en de economische uitvoerbaarheid.

5.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

5.1.1 Voortraject

Dit project voorziet in een passend aanbod van woningen. Het bouwplan is tot stand gekomen door intensieve samenwerking van woningbouwcorporatie QuaWonen en de gemeente Krimpenerwaard.

5.1.2 Ruimtelijke onderbouwing

Het ontwerpbesluit wordt vergezeld met deze ruimtelijke onderbouwing gedurende zes weken ter inzage gelegd. Een ieder wordt daarbij in de gelegenheid gesteld schriftelijk en/of mondeling zienswijzen op alle stukken wordt naar voren te brengen. Vervolgens besluit het college over de vergunning, Tegen dit besluit is het voor belanghebbenden mogelijk beroep in te stellen bij de rechtbank Rotterdam. Eventueel hoger beroep is vervolgens mogelijk bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State

5.2 Economische uitvoerbaarheid

Op grond van artikel 6.12, eerste lid van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 6.2.1 van het Bro dient, indien sprake is van één van de in artikel 6.2.1 van het Bro genoemde bouwactiviteiten, een exploitatieplan te worden vastgesteld. Een exploitatieplan heeft onder meer tot doel om te komen tot een adequaat publiekrechtelijk kostenverhaal, het realiseren van een goede inrichting van de openbare ruimte door middel van het stellen van locatie-eisen en het bieden van een goede grondslag om de verdeling van woningbouwcategorieën te ondersteunen.

Ten aanzien van de uitvoerbaarheid van het geldende bestemmingsplan is een grond- en vastgoedexploitatie opgesteld. De verantwoordelijkheid voor de grondexploitatie wordt gedragen door zowel de gemeente Bergambacht als woningcorporatie QuaWonen. De gemeente is verantwoordelijk voor het openbaar gebied en QuaWonen voor het uitgeefbaar gebied en de verwervingen. De vastgoedexploitatie is de verantwoordelijkheid van woningcorporatie QuaWonen.

Grondexploitatie QuaWonen

De grondexploitatie van QuaWonen bestaat uit onder meer de verwervingskosten van het particulier bezit binnen het projectgebied. Daarnaast worden er kosten gemaakt voor het slopen van de woningen en het bouwrijp en woonrijp maken van het uitgeefbaar gebied. Ook de sociale proceskosten en vergoedingen voor de herhuisvesting van alle zittende huurders worden gedragen door QuaWonen. Bovenstaande kosten worden gedeeltelijk gecompenseerd door de grondopbrengsten van het nieuwe vastgoed. Het resultaat van de grondexploitatie van QuaWonen heeft echter een negatief resultaat. Het verschil wordt gedekt door financiële middelen van QuaWonen.

Daarnaast levert QuaWonen een bijdrage aan de grondexploitatie van de gemeente Bergambacht ten behoeve van extra parkeerplaatsen in het projectgebied. Op grond van de stedenbouwkundige opzet neemt het aantal m² uitgeefbare grond aanzienlijk af. QuaWonen brengt deze grond om niet in, in de grondexploitatie van de gemeente.

Grondexploitatie gemeente Bergambacht

De grondexploitatie van de gemeente Bergambacht concentreert zich op de herinrichting van het openbaar gebied. Voor de grondexploitatie gelden de volgende uitgangspunten:

- deels verwijderen bestaande verharding (trottoir en rijbaan) ten behoeve van realisatie nieuwe aansluitingen riolering (bouwrijp maken);
- herstrating volledige rijbaan, stoep en parkeren op basis van bestaande elementverharding (woonrijp maken);
- aanleg van aanvullend bestratingsmateriaal voor stoep, parkeren en rijbaan tengevolge areaaluitbreiding verharding (en fasering);
- uitgangspunten (noordelijke) duiker ten behoeve van De Konkel conform opgave gemeente;
- geen nieuwe speelvoorziening in verband met handhaving speeltuin;
- realisatie open water met natuurlijke oever;
- planning bouw en woonrijp maken gekoppeld aan planning sloop en bouw QuaWonen.

Op grond van een doorlooptijd van 9 jaar (beginjaar 2012 en eindjaar 2021) leidt de grondexploitatie op basis van de netto contante waarde tot een negatief resultaat. Dekking voor dit resultaat komt onder andere voort uit de gemeentelijke reserves voor groot onderhoud en de bijdrage van QuaWonen.

Vastgoedexploitatie QuaWonen

Het woonprogramma van de nieuwe woningen bestaat uitsluitend uit huurwoningen. Er kunnen hierdoor geen opbrengsten worden gegenereerd om de grondexploitatie van QuaWonen te dekken. De vastgoedexploitatie heeft een negatief resultaat. De kosten worden gedekt uit de financiële middelen van QuaWonen.

Hoofdstuk 6 Conclusie

Het project past binnen de relevante beleidsuitgangspunten van de gemeente Krimpenerwaard waar het gaat om het realiseren van 13 grondgebonden woningen en 19 appartementen tussen de Prinses Julianastraat en Secretaris Schippersstraat in Bergambacht. De aanvraag omgevingsvergunning voor het bouwen voor de 18 grondgebonden woningen aan de oostzijde van de Prinses Julianastraat past daarnaast binnen het vigerende bestemmingsplan 'Centrum Oost Bergambacht'.

De voorgenomen ontwikkeling is vanwege de specifieke locatie-eisen passend zoals beschreven in hoofdstuk 2. De ontwikkeling is verder ter plaatse aanvaardbaar, vanwege het aansluiten op de huidige situatie en de inpassing van de beoogde ontwikkeling met de omgeving. Deze inpassing wordt gewaarborgd door de bebouwing in te voegen in de bestaande structuur en - gebruik te maken van éénzelfde uitstraling als het omliggend gebied.

Vanuit het beleid en de regelgeving op het gebied van de milieu- en omgevingsaspecten bestaan er geen belemmeringen voor dit project. Het project is dan ook in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening.

Rho

—
**ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE**

Bijlagen

Bijlage 1 Digitale Watertoets

datum 8-6-2016
dossiercode 20160608-40-13131

Geachte heer/mevrouw,

U heeft, via www.dewatertoets.nl, een watertoets uitgevoerd voor een plan binnen het beheergebied van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard. Op basis van de door u verstrekte gegevens concluderen wij dat er waterstaatkundige belangen zijn. Deze belangen zijn zodanig van aard en omvang dat overleg met het hoogheemraadschap gewenst is.

Wij verzoeken u het (voor)ontwerp-bestemmingsplan aan het hoogheemraadschap toe te zenden en ons in de gelegenheid te stellen hierop te reageren. Vooruitlopend hierop verzoek ik u het plan te voorzien van een uitgebreide waterparagraaf waarin u ingaat op de huidige waterhuishoudkundige situatie en wat de gevolgen zijn van de voorgenomen ontwikkelingen.

Voor het maken van de waterparagraaf kunt u gebruik maken van de bijgevoegde uitgangspuntennotitie met daarin per categorie, de waterstaatkundige uitgangspunten van het hoogheemraadschap verwoord.

Hoogachtend,

Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard

Maasboulevard 123
3063 GK Rotterdam

Telefoon: 010 45 37 335
E-mail: info@hhs.nl

Uitgangspuntennotitie RO Prinses Julianastraat Bergambacht

Deze uitgangspuntennotitie bevat de waterhuishoudkundige streefbeelden, strategieën en randvoorwaarden van hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en dient als hulpmiddel voor de eerste aanzet van een waterparagraaf.

De relevante randvoorwaarden voor het plan RO Prinses Julianastraat Bergambacht zijn gerangschikt onder 7 streefbeelden ingedeeld op basis van de drie waterthema's: Veiligheid, waterkwantiteit en waterkwaliteit. Van streefbeeld naar randvoorwaarde vindt u de strategie, die erop gericht is het streefbeeld te verwezenlijken. U krijgt op deze manier een goed overzicht van de randvoorwaarden en kan eveneens herleiden waarop deze gebaseerd zijn. Deze dienen als goed uitgangspunt voor gesprek. De strategie en randvoorwaarden worden alleen vermeld als dit voor het plan relevant is.

Waterveiligheid

In het Nationaal Waterplan is de meerlaagsveiligheid of veiligheidsketen geïntroduceerd. Dit houdt in dat de waterveiligheid op drie manieren moet worden geborgd, te weten:

- voorkomen van een overstroming
- beperken van de gevolgen van een overstroming
- het bestrijden van calamiteiten en rampen

Het voorkomen van overstromingen richt zich op de waterkeringen. De waterkeringen op orde te brengen en te houden het primaire doel. Het is de taak van het hoogheem-raadschap om de waterkeringen veilig en robuust te houden. Daarbij constant zoekend naar de balans tussen de belangen en wensen van omgeving en wat het beheer en veiligheidsvraagstuk vereist van een waterkering. Ook gericht op klimatologische ontwikkelingen in de komende decennia.

Behalve door het verkleinen van de overstromingskans (versterken van waterkeringen) kan het overstromingsrisico worden verkleind door de gevolgen van een overstroming te beperken. Het beperken van de gevolgen van een overstroming heeft betrekking op de inrichting van een gebied. Wanneer onverhoopt toch een overstroming plaatsvindt, moet de schade zo klein mogelijk zijn. Met de juiste inrichtingsmaatregelen kan de schade door een overstroming zo veel mogelijk worden beperkt. Hierbij kan worden gedacht aan:

- het positioneren van gebruiksintensieve bebouwing (o.a. ziekenhuizen en scholen) in minst onveilige delen/hoger gelegen delen van het gebied
- vloerniveau boven inundatiepeil, geen kelders/souterrains of inrichting met niet gevoelige objecten;
- functies toegestaan in benedenverdieping
- terpen, verhoogde delen
- aanbrengen van vluchtwegen en calamiteiten routes

Watersystemen/Waterkwantiteit

Het uitgangspunt voor het watersysteem is het faciliteren van de ruimtelijke functies en belangen in het gebied. Over het algemeen functioneert het watersysteem het best met grote, robuuste eenheden. Het streven is daarbij om bij ontwikkelingen zo groot mogelijk aaneengesloten peilgebieden te creëren en te behouden en lokale afwijkende peilen zoveel mogelijk op te heffen.

De te handhaven waterpeilen zijn vastgelegd in onze peilbesluiten. Het waterpeil wordt gehandhaafd door peilregulerende kunstwerken, zoals gemalen en stuwen en mag niet zonder goedkeuring van het hoogheemraadschap worden aangepast.

De hoofdwatgangen vormen de hoofdinfrastructuur van het watersysteem. De primaire functie van de hoofdwatgangen is de aan- en afvoer van water. De functie van ander oppervlaktewater is vooral waterberging en heeft in principe de status 'overig water'. Hoofdwatgangen zijn over het algemeen ruim zodat ze voldoende doorstroomprofiel hebben. Het systeem moet robuust genoeg zijn om hevige neerslag binnen het peilgebied te kunnen opvangen alvorens af te wentelen op naburig gebied. Voor de oevers langs open water wordt gestreefd naar een onderhoudsvriendelijke inrichting (inclusief bereikbaarheid). Voor hoofdwatgangen geldt standaard een zgh. Keurzone van tenminste vijf meter aan weerszijden van de watergang.

Uitgangspunt is dat ontwikkelingen geen negatief hebben op de waterhuishouding van de omgeving. Landelijk is dit waterbeleid opgenomen in het Waterbeheer 21e eeuw - WB21 (vasthouden, bergen en dan pas afvoeren van water) en in het NBW (actueel). Dit houdt in dat waterafvoer uit het gebied niet mag toenemen en het probleem dus niet wordt afgewenteld op andere gebieden.

De compensatie van negatieve effecten van een ruimtelijke ontwikkeling bestaat uit verschillende aspecten. Er worden 3 typen compensatie onderscheiden:

- 1. aanvullen van het te dempen wateroppervlak
- 2. compensatie voor het aanbrengen van extra verharding in een gebied
- 3. realiseren van extra waterberging om de wateropgave in het gebied te verminderen

Informatie:

- Waterbeheerplan 2010-2015 ([WBP 2010-2015](#))
- Peilbesluiten ([peilbesluiten](#))
- Leggers van de watgangen ([leggers watersystemen](#))

Watersystemen/onderhoud en inrichting

Voor water is ruimte nodig. Ons advies is ruime watgangen met flauwe oevers aan te leggen. Om een gezond watersysteem te ontwikkelen moet water beschikken over voldoende licht en lucht. Onder gezond water verstaan we voldoen aan GEP (waterlichamen) en voldoen aan STOWA klasse 3 (overig water). Bomen, hoge bebouwing, bebouwing boven water en steigers en vlonders geven schaduw en bladval. Bladval heeft een negatief effect op de waterkwaliteit door voedselrijkdom en baggeraanwas. Schaduwwerking over grote wateroppervlakken leidt eerder tot dood water. Probeer overkluisingen, bomen en bebouwing langs het water bij nieuwe ontwikkelingen te voorkomen. Wanneer andere belangen of ontwikkelingen dergelijke bouwwerken of beplanten verlangen, beperk het dan tot een zo klein mogelijk oppervlak en kies een gunstige locatie rekening houdend met de zonnestand en overheersende windrichtingen. Ook wanneer het oppervlaktewater betreft dat niet in het plangebied is gelegen.

Zorg voor goede zichtbaarheid op het water of voor een goede afscheiding in gebieden waar veel kinderen verblijven, bijv. in kinderrijke gebieden of bij scholen/opvang.

In het beheergebied van Schieland en de Krimpenerwaard komen op veel plaatsen slappe bodems voor met een geringe bodemstabiliteit. Dit komt doordat er een fragiel evenwicht bestaat tussen het gewicht van het grondpakket dat aan de

oppervlakte ligt en de druk van het diepe grondwater. Hierdoor kan de waterbodem plaatselijk loslaten en omhoog worden gedrukt. Dit fenomeen doet zich met name voor bij grote wateroppervlakken. Per gebied moet aan de hand van de aspecten ecologie, waterhuishouding en technische mogelijkheden (BBT) en financieren een afweging worden gemaakt welke methode of techniek van grond-verbetering het beste is.

Watersystemen/waterkwaliteit en ecologie

Het bereiken van een goede (ecologische) waterkwaliteit is om meerdere redenen een belangrijke opgave. Enerzijds volgt dit vanuit Europese wet- en regelgeving. De Europese Kaderrichtlijn Water stelt dat de huidige en toekomstige waterlichamen in 2015 moeten voldoen aan het Goed Ecologisch Potentieel (GEP: ecologisch doel specifiek voor belangrijke delen van het watersysteem) in 2015. Daarnaast hanteert het hoogheem-raadschap het algemene beleid dat de waterkwaliteit in alle overige wateren moet voldoen aan 'STOWA klasse III'. Anderzijds is vanuit het perspectief en ambitieniveau van het toekomstige wonen, werken en recreëren een goede water- en ecologische kwaliteit gewenst. Voor de nieuw in te richten gebieden betekent dit dat we meteen streven naar een stabiel, helder en waterplantenrijk waterecosysteem. De manier waarop het watersysteem wordt ingericht, is hiervoor in belangrijke mate bepalend.

Behalve de inrichting, zijn ook de gebiedseigenschappen bepalend voor welke water- en ecologische kwaliteit er kan worden behaald. Een geschikte methode om per gebied passende en haalbare doelen en maatregelen af te leiden is de methodiek van de waterkwaliteitsbeelden. Daarbij wordt per watertype of deelgebied op grond van de huidige kwaliteit en gebiedseigenschappen afgeleid welke kwaliteit haalbaar is en welke maatregelen er zijn om het meest effectief de gewenste doelen te halen.

De inrichting van het watersysteem in een nieuwe plan mag niet leiden tot ecologische knelpunten. De inrichting van het watersysteem moet zodanig worden uitgevoerd dat zo veel mogelijk bestaande knelpunten worden weggelaten en geen nieuwe knelpunten ontstaan. Aandachtspunten zijn de aanwezigheid van voldoende diep water voor de overwintering van vis of eenvoudig bereikbaar voor vis en verbindingen langs watergangen voor de migratie van andere fauna. Denk hierbij aan bijvoorbeeld ecologische duikers/ faunapassages (met droge rand voor amfibieën en kleine zoogdieren), vispasseerbare kunstwerken en flauwe (natuurvriendelijke) oevers.

Het hoogheemraadschap stimuleert de aanleg van natuurvriendelijke oevers.

Onder natuurvriendelijke oevers (nvo's) verstaan we flauwe oevers die deels in het water en deels op het droge talud liggen en die gunstig zijn voor planten en dieren. Wanneer een dergelijke oever goed wordt aangelegd en onderhouden, ontstaat gevarieerde plantengroei waar (water)dieren kunnen schuilen, verblijven en zich voortplanten. Hoe een nvo het best kan worden ontworpen hangt van verschillende factoren af. In het algemeen geldt dat ruime en flauwe onderwateroevers het meest gunstig zijn. Wanneer de ruimte ontbreekt, kunnen ook andere profielen worden toegepast met onderwaterbeschoeiing, plasdraszones en minder flauwe oevers. Zie bijlage voor voorbeeldprofielen van nvo. Belangrijke aandachtspunten voor nvo's zijn:

- Welk waterkwaliteitsbeeld wordt nagestreefd?
- Is de locatie geschikt voor een nvo rekening houdend met ruimtegebruik, bereikbaarheid, bodemgesteldheid, zonnestand, schaduwwerking, bomen, etc?
- Is de nvo goed bereikbaar voor onderhoud?
- Maak afspraken over (de verantwoordelijkheid voor) het onderhoud?
- Welk beheerregime is noodzakelijk om de nvo gezond en aantrekkelijk te houden?
- Heeft HHSK in het peilgebied een opgave om nvo aan te leggen (KRW)?

Het hoogheemraadschap denkt graag mee over de inrichting van een natuurvriendelijke oever. Voor meer informatie vindt u [hier](#) het programma van eisen.

Uitgangspunt is dat vervuiling van het watersysteem (en het milieu) moet worden voorkomen. Bij ontwikkelingen moeten geen nieuwe vervuilingbronnen worden geïntroduceerd. Uitlopende metalen, PAK's, bepaalde coatings en andere stoffen kunnen leiden tot belasting van het oppervlakte- en grondwater. Wanneer afstromend water (licht) verontreinigd is, moet het afstromend worden gezuiverd met behulp van zuiveringsvoorzieningen. In het ontwerp van het watersysteem wordt uitgegaan van het principe schoon houden, scheiden, zuiveren (3-traps-strategie waterkwaliteit). Verontreinigingen worden in beginsel voorkomen, vervolgens worden deze aangepakt bij de bron.

Voor beschoeiingen zijn alleen niet-oxydeerbare en niet uitlopende materialen toegestaan.

Riolering

Waterkwaliteit heeft een duidelijke relatie met de riolering. Overstorten hebben in delen van de stedelijke gebieden grote invloed

op de waterkwaliteit. Overstorten vanuit gemengde stelsels zijn niet toegestaan. Bij gescheiden rioolstelsels moet rekening worden gehouden met de materiaalkeuze voor dakbedekking en hemelwaterafvoeren (geen uitlogende materialen). Bij straatinrichting moet voor milieuvriendelijke, zoveel mogelijk waterdoorlatende, materialen worden gekozen.

Bij nieuwe ontwikkelingen wordt in de waterparagraaf beschreven hoe in de nieuwe ontwikkeling het afvalwater en hemelwater geregeld is. De nadere uitwerking hiervan is in het ontwerp van het rioolstelsel van de nieuwe ontwikkeling opgenomen. Dit ontwerp wordt opgesteld in samenspraak met de gemeente en het hoogheemraadschap en maakt na goedkeuring onderdeel uit van het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP).

In het rioolontwerp moet het volgende meegenomen worden:

- 1. Bij nieuwe ontwikkelingen en in nieuw in te richten gebieden geeft het hoogheemraadschap de voorkeur aan een (verbeterd) gescheiden stelsel. Dit om te voorkomen dat er geen schoon hemelwater naar de zuivering wordt afgevoerd.
- 2. Capaciteit hoofdtransportleiding en zuivering. Wanneer het aanbod van afvalwater toeneemt doordat nieuwe woningen of bedrijven worden gebouwd, kan het betekenen dat de capaciteit van het rioolstelsel, de rioolgemaal of de zuivering moet worden uitgebreid. Deze uitbreidingen zijn vaak kostbaar en kosten tijd om voor te bereiden. Het is belangrijk dat de afdeling AWK overzicht heeft van de geplande ontwikkelingen zodat hier tijdig rekening mee kan worden gehouden.
- 3. De benodigde waterberging
- 4. De overstorten van het rioolstelsel op het oppervlaktewater.
- 5. De toename van het verharde oppervlak
- 6. De zuiveringsvoorziening(en)

Ruimtelijke relevantie

De hoofdtransportleidingen, hoofdrioolgemalen en zuiveringen moeten planologisch worden beschermd in de ruimtelijke plannen. Genoemde objecten moeten op de verbeelding en in de regels van het bestemmingsplan worden opgenomen met een eigen (dubbel)bestemming. Houdt daarbij rekening met de geur- en geluidscontour rondom zuiveringen en rioolgemaal. Nieuwe functies nabij zuiveringen en gemalen kunnen een goede bedrijfsvoering in de weg staan en dat moet worden voorkomen.

Aandachtspunten met betrekking tot riolering moeten worden beschreven in de waterparagraaf. Denk aan het type rioolstelsel, principes van duurzaam bouwen en het opstellen van een rioleringsplan.

Grondwater en ontwatering

Bij de inrichting van een gebied moet voldoende drooglegging worden toegepast om wateroverlast in de toekomst te voorkomen. Drooglegging is het verschil tussen het oppervlaktewaterpeil en het maaiveldniveau. Dit moet niet worden verward met de ontwateringsdiepte, het verschil tussen het freatische grondwaterniveau en het maaiveldniveau. De ontwateringsdiepte is doorgaans kleiner dan de drooglegging door de opbolling van grondwater in de ondergrond.

De bodemgesteldheid, mogelijke waterpeilstijging, gewenste functies en omgeving bepalen voor een belangrijk deel de passende drooglegging voor een gebied. Het blijft maatwerk per gebied. In veengebieden als de Krimpenerwaard is de drooglegging veel kleiner dan in Schielandse delen. In stedelijke gebieden van Schieland wordt vaak de volgende drooglegging geadviseerd:

- vloerpeil bebouwing: 1,3 m drooglegging
- hoofdwegen: 1,0 m drooglegging
- overige wegen: 0,7 m drooglegging

Verontreiniging van het grondwatersysteem moet worden voorkomen. Let op dat er maatregelen worden getroffen bij grondwateronttrekkingen bij bodemverontreinigingen.

Drainage moet zoveel mogelijk direct lozen op het oppervlaktewater (eventueel via de hemelwaterafvoer bij een gescheiden stelsel). Voorkom aansluitingen van drainage op de riolering (DWA en hemelwaterafvoer verbeterd gescheiden stelsel). Grondwater is in principe schoon en zorg voor verdunning van het afvalwater en heeft daarmee een negatief effect op het rendement van de zuiveringen. Verticale drainages worden zoveel mogelijk voorkomen.

Ruimtelijke doorwerking

- Neem in de toelichting een passende droogleggingsnorm voor de verschillende functies op.

- Neem in de toelichting op als het gebied gevoelig is voor (grond)wateroverlast, bodemdaling of verdroging en beschrijf de consequenties.

Leg specifieke bestaande belangen vast op de verbeelding en in de regels. Bijvoorbeeld een ringsloot of hoogwatervoorziening om een (oude) boerderij. Licht de bescherming van bestaande belangen toe in de toelichting.

De WaterToets 2014

Bijlage 2 QuickScan Flora- en fauna

QUAWONEN
T.a.v. dhr. R. Koning
Postbus 27
2860 AA Bergambacht

Datum 30 maart 2016
Kenmerk BE/2016/87/r
Uw kenmerk OPD16-00053
Auteur(s) T.J.P. den Otter
Projectleider C.J. Blom

BLOM ECOLOGIE
ADVIES & ONDERZOEK

Kerkstraat 4
4181 AB Waardenburg

t 06-44179899

e info@blomecologie.nl

i www.blomecologie.nl

RegioBank 85.01.07.326

BTW NL1182.37.020.B01

KvK 55488609

Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Prinses Julianastraat e.o. te Bergambacht

QuaWonen is een woningcorporatie die haar werkveld heeft in de Krimpenerwaard. Het verduurzamen en vitaliseren van woningen zijn twee speerpunten van de corporatie. In dit kader is de woningcorporatie voornemens om woningen aan de Secretaris Schipperstraat 18 t/m 56 (oneven), Prinses Julianastraat 1 t/m 37 (oneven), Prinses Julianastraat 2 t/m 38 (even), Badhuisstraat 6 t/m 16a (even) te Bergambacht te slopen en onderhoudswerkzaamheden uit te voeren aan de Schoolstraat 13 t/m 45 (oneven, m.u.v. 31 en 35) te Bergambacht.

De beoogde sloop en werkzaamheden hebben mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden. Ten behoeve van de ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels voorliggende ecologische quickscan is de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht.

QuaWonen heeft Blom Ecologie verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid.

Onderzoeksdoel

Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Welke, krachtens de Flora- en faunawet, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de werkzaamheden?
- Leiden de werkzaamheden, gelet op de verwachte negatieve effecten, tot overtreding van de Flora- en faunawet en/of vigerend beleid?

Planlocatie

De planlocatie bestaat uit rijtjeswoningen aan de Secretaris Schipperstraat 18 t/m 56, Prinses Julianastraat 1 t/m 37, Prinses Julianastraat 2 t/m 38, Badhuisstraat 6 t/m 16a en de Schoolstraat 13 t/m 45 (m.u.v. 31 en 35) te Bergambacht (figuur 1). Het project heeft een omvang van 74 woningen. De woningen bestaan uit gemetselde muren met spouw, het dak bestaat uit pannen. De tuinen zijn deels verhard en deels ingeplant met algemene struiken en planten. Rondom de woningen zijn voetpaden, brandstegen, wegen, parkeerplaatsen, speellocaties en openbaar groen aanwezig. In bijlage 1 is een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

De planlocatie ligt in het centrale deel van Bergambacht (figuur 1). De locatie wordt begrensd door de Schoolstraat (oost), woningen aan de Kon. Beatrixstraat (noord), de Secretaris Schippersstraat (west) en de Badhuisstraat (zuid). De directe omgeving bestaat uit: woonwijken, stedelijke infrastructuur en openbaar groen. De bredere omgeving bestaat uit akkerlanden met waterhoudende sloten. Ten zuiden van de planlocatie op ca. 2 km afstand is de Lek gelegen.

Figuur 1 De rode omlijning weergeeft de ligging van de planlocatie te Bergambacht (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Functieverandering en effecten

De beoogde ingrepen zijn permanent van karakter. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- slopen woningen m.u.v. Schoolstraat (sloopwerkzaamheden en afvoer materiaal);
- onderhoudswerkzaamheden Schoolstraat (aanvoer materiaal en algemene bouw- en renovatiewerkzaamheden);

Alle thans aanwezige (ecologische) functies van de planlocatie komen geheel of deels te vervallen. Negatieve effecten die op kunnen treden voor beschermde soorten zijn: vernietiging en/of afname van geschikt leefgebied (permanent of tijdelijk) en opzettelijke verstoring (tijdelijk).

Methode

Inventarisatie

De inventarisatie is een oriënterend onderzoek waarbij gedetailleerd een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van de specifieke potentie voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De quickscan bestaat uit veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 14 maart 2016. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 0/8 bewolkt, 8° Celsius en windkracht 1-2 (Bft.)

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Beoordeling

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedssfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Omdat voor algemeen beschermde soorten per definitie vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen, is specifiek gelet op zwaarder en strikt beschermde soorten (Ff-wet; tabel 2 & 3).

Vaatplanten

Zwaarder beschermde vaatplanten en/of sporen en delen hiervan zijn niet aangetroffen op de planlocaties (Ff-wet; tabel 2 & 3). De isolatie wordt uitgevoerd op geschakelde eengezinswoningen met een voor- en achtertuin. De directe omgeving bestaat uit verharding (wegen en trottoirs) en woonwijken en openbaar groen. De openbare ruimte en particuliere tuinen worden vrijwel altijd intensief onderhouden c.q. beheerd met een hoog kwaliteitsbeeld. De beoogde werkzaamheden bestaan daarnaast uit een dakrenovatie/-isolatie waarbij de bestaande vegetatie niet of nauwelijks wordt aangetast.

De planlocatie heeft aannemelijk geen betekenis voor beschermde planten. Gelet op de functie en het gebruik van de locatie in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan tevens niet verwacht. Negatieve effecten ten aanzien van beschermde vaatplanten kunnen derhalve worden uitgesloten.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen van (beschermde) zoogdieren. De locatie is ongeschikt voor grote in het wild levende zoogdieren. De tuinen en openbare groenstroken hebben mogelijk een functie voor kleine grondgebonden fauna. Gelet op de gebruiksfuncties, ligging en schaalgrootte van de locatie, landelijke verspreiding en habitatpreferentie betreffen het algemene (licht beschermde) zoogdiersoorten. De beoogde ingrepen leiden niet tot een afname van het leefgebied van grondgebonden zoogdieren. Alle soorten die mogelijk gebruik maken van de planlocatie betreffen licht beschermde soorten (Ff-wet, tab. 1). Voor deze soorten geldt vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Een gedeelte van de planlocatie is na ingreep weer geschikt leefgebied voor een aantal soorten. In de directe omgeving is voldoende vergelijkbaar habitat waar potentieel aanwezige zoogdieren zich al dan niet tijdelijk kunnen ophouden. Negatieve effecten ten aanzien van grondgebonden zoogdieren kunnen uitgesloten worden.

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren, oppervlaktewater en spleten en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). Alle dakranden en gevelafwerking zijn nauwkeurig geïnspecteerd op de aanwezigheid van potentiële invliegopeningen. De kantpannen sluiten niet naadloos aan op de gevel. Het is derhalve voor vleermuizen op de meeste locaties mogelijk om middels de kantpannen en nokken onder het dak of in de spouwruimte te komen. Open stootvoegen kunnen door gebouwbewonende vleermuizen worden gebruikt om toegang te krijgen tot de spouwruimte. De locatie en hoogte van deze openingen zijn potentieel geschikt voor vleermuizen. Derhalve dient er ten aanzien van vleermuizen vervolgonderzoek uitgevoerd te worden om significant negatieve effecten op de soortgroep te voorkomen.

Figuur 2 De kantpannen sluiten niet naadloos aan op de gevel. Ter hoogte van de overlapping is sprake van een kier waardoor vleermuizen onder het dak kunnen kruipen en mogelijk ook in de spouw.

De luwte van de gebouwen zijn potentieel geschikt als vlieg- en foerageerroute van vleermuizen. Vleermuizen foerageren opportunistisch waarbij het actuele voedselaanbod bepalend is voor de tijdsduur van foerageren op een bepaalde locatie. De meeste soorten gebruiken een fijnmazig netwerk van ruimtelijke structuren. Mogelijk kunnen, langs de gebouwen foeragerende en passerende vleermuizen worden verstoord als gevolg van (bouw)verlichting. Om verstoring te voorkomen wordt geadviseerd maatregelen te treffen ten aanzien van verlichting. Aangezien de werkzaamheden naar verwachting uitsluitend tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd worden is er waarschijnlijk geen sprake van maatregelen.

Ten aanzien van de soortgroep vleermuizen dient vervolgonderzoek uitgevoerd te worden en op het moment dat de werkzaamheden uitgevoerd gaan worden, indien de werkperiode tussen zonsopkomst en zonsondergang niet gehandhaafd wordt, geldt dat ten aanzien van foeragerende vleermuizen mitigerende maatregelen moeten worden getroffen.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen in het plangebied. In de directe omgeving van de planlocatie is geen oppervlaktewater aanwezig. Amfibieën leven in een terrestrisch (m.n. herfst/winter) en aquatisch (m.n. lente/zomer) habitat. Beide habitatonderdelen dienen op korte afstand van elkaar te liggen. De tuinen en groenstroken zijn potentieel geschikt terrestrisch habitat voor algemene amfibieën. De beoogde werkzaamheden leiden niet tot aantasting van belangrijk leefgebied van amfibieën. Daarnaast geldt voor deze soorten geldt echter vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Negatieve effecten op zwaarder en strikt beschermde amfibieën en reptielen kunnen worden uitgesloten.

Vissen

Er zijn geen ingrepen voorzien aan of nabij oppervlaktewater. Effecten op vissen kunnen derhalve worden uitgesloten.

Insecten, libellen en ongewervelde

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelden aangetroffen. Op de locatie zijn diverse (gedomesticeerde) heesters en bomen aanwezig. De vegetatie is voor veel algemene insecten geschikt t.b.v.: voedsel, voortplanting, opgroei (larvale stadium), popstadium en verblijfplaats. Er zijn geen specifieke planten soorten aangetroffen nabij de bebouwing die specifiek voor een bepaalde soort een waardplant vormen. Een aantal insectensoorten verblijven/overwinteren onder daken. Een bekende soortgroep die nesten bouwen onder dakpannen zijn wespen (o.a. hoornaar, Duitse wesp en gewone wesp). Daarnaast overwinteren, kevers, pissebedden, vlinders enz. op zolders of in daartoe geschikte ruimtes in het dak. Deze soorten zijn echter niet beschermd. De werkzaamheden betreffen slechts het vervangen van dak. Effecten ten aanzien van insecten als gevolg van de beoogde werkzaamheden zijn uitgesloten.

Vogels

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek foeragerende, overvliegende en rustende vogels waargenomen. De vogelsoorten betreffen: kauw, vink, houtduif, ekster, merel, spreeuw, huismus en koolmees. Op diverse plaatsen zijn paarvormende huismussen waargenomen, onder andere bij Schoolstraat 35 t/m 37, Badhuisstraat 18 en Badhuisstraat 20. Er is een sterke aanleiding om aan te nemen dat er onder de nokken en kantpannen huismussen en/of gierzwaluw broeden. Derhalve kan de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus en gierzwaluw niet worden uitgesloten. Het is noodzakelijk, om te voorkomen dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van huismussen en gierzwaluw, nader onderzoek uit te voeren naar de aan- en/of afwezigheid van deze vogelsoorten.

Figuur 3 Kopgevels, kantpannen en dakpannen op de planlocatie en in de directe omgeving bieden geschikte nestgelegenheid voor gierzwaluw en huismus, in de gele cirkel is een huismus te zien.

De struiken, bomen en mezenkasten op de locatie bieden voor algemene broedvogels volop gelegenheid om te foerageren en te nestelen. Broedgevallen van algemene soorten zijn niet uit te sluiten. Indien de beoogde werkzaamheden binnen het broedseizoen worden opgestart dient de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een ter zake deskundige. Het broedseizoen vangt aan onder bepaalde klimatologische omstandigheden maar betreft indicatief de periode 15 maart - 15 juli.

Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt, behoudens het Nationaal Landschap 'Groene Hart', geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Park, Nationaal Landschap of Ecologische Hoofdstructuur. Binnen een straal van 3 kilometer zijn verschillende EHS-gebieden (of Natuurnetwerk Nederland) gesitueerd (figuur 4).

Figuur 4 De rode stip weergeeft de ligging van de planlocatie bij benadering. De locatie maakt, behoudens het Nationaal Landschap 'Groene Hart', geen onderdeel uit van een beschermd landschapstype. In de directe omgeving liggen het Nationaal Landschap 'Groene Hart' (oranje arcering) en gebieden t.b.v. de EHS (groene arcering) (bron: symbiosys.alterra.nl).

De beoogde ontwikkeling betreft de isolatie van bestaande woningen in een stedelijke omgeving. De ruimtelijke ingrepen zijn dermate beperkt dat een negatief effect door externe werking op soorten en instandhoudingsdoelen in de omliggende beschermde natuurgebieden uitgesloten is. Bovendien zijn de werkzaamheden tijdelijk van aard en treden er in de nieuwe situatie geen nieuwe of verhoogde permanent negatieve effecten op voor beschermde flora en fauna.

Conclusies

- In het plangebied of de directe omgeving daarvan komen beschermde diersoorten van de Flora- en faunawet voor. Het plangebied heeft, behoudens broedvogels en vleermuizen, aannemelijk geen essentiële betekenis voor zwaarder en strikt beschermde soorten (tabel 2 & 3). Op de planlocatie zijn mogelijke vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen, huismus en gierzwaluw aanwezig. Gedurende de ontwikkeling kan verstoring van vleermuizen plaatsvinden als gevolg van (onjuist toegepaste) verlichting. Op de gehele planlocatie kunnen broedgevallen van algemene vogels voorkomen.
- De ruimtelijke ingrepen leiden, behoudens vleermuizen en broedvogels, mogelijk tot een tijdelijke verstoring van algemene voorkomende en licht beschermde soorten. Ten aanzien van vleermuis, huismus en gierzwaluw dient een aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd.

Soort	Aantal bezoeken	Periode
Vleermuis	5 veldbezoeken	juni t/m september
Huisumus	2 veldbezoeken	10 maart t/m 20 juni
Gierzwaluw	3 veldbezoeken	15 mei t/m 15 juli

- Afhankelijk van de onderzoeksresultaten (bullet 2) leiden de werkzaamheden al dan niet tot overtreding van de Flora- en faunawet. Er behoeft vooralsnog geen ontheffing van de Flora- en faunawet (art. 75) aangevraagd te worden.
- De planlocatie maakt, behoudens het Nationaal Landschap 'Groene Hart', geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Park of Ecologische Hoofdstructuur. Gezien de aard van de werkzaamheden is van externe werking op beschermde gebieden geen sprake.

Aanbevelingen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal op de locaties waar gewerkt wordt (of steiger geplaatst wordt) rondom de woningen (takken, stronken) gefaseerd verwijderen. Dit om bodembewonende dieren de kans te geven in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De planlocatie tijdens de werkzaamheden bij voorkeur minimaal verlichten en hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen (amber licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel) en de werkzaamheden in de periode april-oktober tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes).
- De werkzaamheden opstarten/uitvoeren buiten het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli). Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn. E.e.a. op aanwijzing van deskundige.

Literatuur

- Bang, P. & P. Dahlström, 2005. Tierspuren. Fährten, Fraßspuren, Losungen, Gewölle und andere. BLV Buchverlag GmbH & Co. KG, München
- Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (ravn)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Twisk, P., A. van Diepenbeek & J.P. Bekker, 2010. Veldgids Europese Zoogdieren, KNNV Uitgeverij, Zeist

Geraadpleegde websites

www.ruimtelijkeplannen.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.vleermuisprotocol.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

ing. T.J.P. den Otter

Bijlage 1 Fotografische impressie

© BLOM ECOLOGIE
KERKSTRAAT 4 - 4181 AB WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 De planlocatie bestaat uit 74 rijtjeswoningen aan de Prinses Julianastraat e.o. te Bergambacht.

Figuur 2 De rijtjeswoningen worden voorzien van nieuwe, geïsoleerde daken. Tevens worden spouwruimtes geïsoleerd en kozijnen vervangen.

Bijlage 3 Huismus-, gierzwaluw-, en vleermuisonderzoek

Huismus-, gierzwaluw-, en vleermuisonderzoek Prinses Julianastraat e.o. te Bergambacht

Aanvullend onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet

Colofon

Status:	Definitief
Project:	BE/2016/87
Datum:	11 november 2016
Samensteller(s):	ing. T.J.P. den Otter
Projectleider(s):	ing. C.J. Blom
Opdrachtgever:	 QuaWonen Postbus 27 2860 AA Bergambacht
Contactpersoon:	dhr. R. Koning

Disclaimer

Blom Ecologie is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie.

© Blom Ecologie / QuaWonen

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Plangebied en ruimtelijk ingreep	6
1.3 Te verwachten soorten en functies	6
1.4 Wettelijk kader Flora- en faunawet	7
2 Methode	9
2.1 Methode	9
2.2 Inventarisatie	9
3 Resultaten	11
3.1 Waargenomen soorten	11
3.2 Aanwezige gebiedsfuncties	13
4 Conclusie	15
4.1 Conclusie	15
4.2 Vervolgstep(en)	15
5 Literatuur	17
Bijlage 1 Overzicht waarnemingen	19

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In de Krimpenerwaard heeft woningcorporatie QuaWonen haar werkveld. De woningcorporatie is voornemens om de woningen aan de Secretaris Schipperstraat 18 t/m 56 (oneven), Prinses Julianastraat 1 t/m 37 (oneven), Prinses Julianastraat 2 t/m 38 (even), Badhuisstraat 6 t/m 16a (even) te Bergambacht te slopen en onderhoudswerkzaamheden uit te voeren aan de Schoolstraat 13 t/m 45 (oneven, m.u.v. 31 en 35) te Bergambacht. Omdat tijdens de werkzaamheden mogelijk negatieve effecten voor beschermde soorten op kunnen treden is het plangebied (figuur 1), middels een oriënterend onderzoek, onderzocht op aanwezige beschermde natuurwaarden en vervolgens getoetst aan de effecten van de werkzaamheden (Blom, 2016).

Figuur 1 De rode kader weergeeft de ligging van de planlocatie aan de Prinses Julianastraat e.o. te Bergambacht (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Op basis van het oriënterende onderzoek kon de aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen of een essentieel leefgebied van gierzwaluwen, huismussen en vleermuizen niet worden uitgesloten. Om de mogelijke negatieve effecten voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen in kaart te brengen is aanvullend onderzoek noodzakelijk. QuaWonen heeft Blom Ecologie verzocht dit aanvullend onderzoek uit te voeren. In voorliggende rapportage worden de bevindingen beschreven.

Onderzoeksdoel

In dit aanvullende onderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen centraal gesteld:

- Zijn de huismus, gierzwaluw en vleermuizen aanwezig in het plangebied?
- Op welke wijze maken de huismus, gierzwaluw en vleermuizen gebruik van het plangebied? Zijn in het plangebied vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig?
- Hebben de voorgenoemde activiteiten een negatief effect op de voorkomende soorten en/of de functionaliteit van de leefomgeving van huismus, gierzwaluw en vleermuizen?

1.2 Plangebied en ruimtelijk ingreep

Plangebied

De planlocatie bestaat uit 74 rijtjeswoningen aan de Prinses Julianastraat e.o. te Bergambacht. De woningen bestaan uit gemetselde muren met spouw en een pannendak. De tuinen zijn met name verhard en het overige deel is ingeplant met algemene struiken en planten. In de omgeving van de woningen zijn voetpaden, brandstegen, wegen, parkeerplaatsen, speeltuinen en openbaar groen aanwezig. Een uitgebreidere beschrijving van het plangebied en een fotografische impressie hiervan zijn opgenomen in rapportage van het oriënterend onderzoek (Blom, 2016).

Ruimtelijke ingreep

De ruimtelijke activiteiten zullen op hoofdlijnen bestaan uit de volgende werkzaamheden:

- slopen woningen m.u.v. Schoolstraat (sloopwerkzaamheden en afvoer materiaal);
- onderhoudswerkzaamheden Schoolstraat (aanvoer materiaal en algemene bouw- en renovatiewerkzaamheden);

Effecten

Naar aanleiding van de beoogde ruimtelijke ingrepen kunnen de volgende effecten voor huismus, gierzwaluw en vleermuizen optreden:

- beschadigen, doden en verwonden van eieren, nestgebonden, juveniele of individuen van huismus, gierzwaluw en/of vleermuizen;
- wegnemen/vernietigen van voortplantings- of vaste- rust en verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw en vleermuizen.

1.3 Te verwachten soorten en functies

Uit oriënterend onderzoek bleek dat het plangebied mogelijk een functie heeft voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen (Blom, 2016). De kantpannen van de meeste gebouwen sluiten niet naadloos aan op de gevel. Het is derhalve voor vleermuizen op de meeste locaties mogelijk om middels de kantpannen en open stootvoegen onder het dak of in de spouwruiimte te komen. De kopgevels bieden bij vrijwel alle bebouwing geschikte nestgelegenheid voor gierzwaluw, kauw en/of spreeuw. De potentiële nestgelegenheden betreffen de ruimtes onder de loodafwerking en gaten of nissen. Dergelijke holtes zijn geschikt voor gierzwaluw, huismus en/of vleermuizen als potentiële vaste rust- en/of verblijfplaats. Op basis van habitatkenmerken, het geprefereerde habitat van de soort en *expert judgement* is beoordeeld dat de te slopen bebouwing mogelijke een functie heeft als vaste rust- en verblijfplaats voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

1.4 Wettelijk kader Flora- en faunawet

Flora- en faunawet, vogels

De bescherming van de gierzwaluw en huismus is wettelijk geregeld in de Flora- en faunawet. Alle broedende vogels en de functionele leefomgeving zijn beschermd tijdens de broedperiode. Voor alle inheemse vogelsoorten en regelmatig voorkomende trekvogels geldt dat deze dienen kunnen voortbestaan. Voor een aantal kwetsbare vogelsoorten, waaronder de gierzwaluw en huismus, zijn de rust- en verblijfplaatsen het gehele jaar beschermd. Hierbij wordt onderscheidt gemaakt in vijf categorieën waarvan categorie 1 t/m 4 het gehele jaar beschermd zijn en categorie 5 wanneer er zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. De gierzwaluw en huismus is onderverdeeld in categorie 2; nesten van (semi)koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing of biotoop zijn. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Ontheffing voor ruimtelijke ontwikkelingen wordt alleen verleend na een zware toetsing en op basis van zwaarwegende criteria: dwingende redenen van groot openbaar belang, dreiging voor volksgezondheid en veiligheid en/of (voorkoming) van ernstige (economische) schade. Ten aanzien van de vaste rust en verblijfplaatsen van vogels bestaat de mogelijkheid om mitigerende maatregelen toe te passen en daarmee overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen (mitigatieplan).

Flora- en faunawet, vleermuizen

Alle inheemse vleermuissoorten vallen onder het zwaarste bescherming regime, tabel 3. Vleermuizen maken gebruik van 4 typen verblijfplaatsen (kraam-, zomer-, paar- en winterverblijfplaats). Afhankelijk van de soort bevinden deze verblijfplaatsen zich in gebouwen, bomen, rotsen of andere specifieke locaties. In de schermer- en nachtperiode trekken vleermuizen van de verblijfplaats naar de foerageergebieden. Vleermuizen opportunistisch waardoor er vaak sprake is van een geleidelijk diffuse verspreiding gedurende de avond.

Vleermuizen oriënteren zich op elementen in het landschap tijdens de migratie tussen de verblijfplaats en foerageergebieden. De verblijfplaatsen en de functionele leefomgeving (foerageergebieden en verbindingroutes) zijn strikt beschermd.

Wanneer er bij ruimtelijke ontwikkelingen sprake is van aantasting van de verblijfplaatsen en/of functionele leefomgeving leidt dit altijd tot een ontheffingsaanvraag van artikel 75 (Ff-wet). Ontheffing voor ruimtelijke ontwikkelingen wordt alleen verleend na een zware toetsing en op basis van zwaarwegende criteria: dwingende redenen van groot openbaar belang, dreiging voor volksgezondheid en veiligheid en/of (voorkoming) van ernstige (economische) schade. Ten aanzien van de vaste rust- en verblijfplaatsen alsmede de functionele leefomgeving van vleermuizen bestaat de mogelijkheid om mitigerende maatregelen toe te passen en daarmee overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen (mitigatieplan).

Flora- en faunawet, verbodsbepalingen

De bescherming van gierzwaluw, huismus en vleermuizen bij ruimtelijke ontwikkelingen is wettelijk hoofdzakelijk verankerd in de artikelen 11 en 12 van de Flora en faunawet.

Artikel 11; 'het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren'.

Artikel 12; 'het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen'.

2 Methode

2.1 Methode

Huismusonderzoek

Het onderzoek naar huismus is uitgevoerd conform de Soortenstandaard Huismus. De Soortenstandaard is ontwikkeld door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (thans Economische Zaken). De Soortenstandaard is een soortspecifiek kennisdocument wat opgesteld is door diverse ecologische en juridische deskundigen. Onderzoeken die volgens de Soortenstandaard uitgevoerd worden, kunnen in principe volstaan bij ontheffingsaanvragen (art. 75 Ff-wet) en juridische procedures. Voorliggend onderzoek is uitgevoerd volgens de bepalingen zoals opgenomen in de Soortstandaard Huismus. In navolging van de Soortenstandaard Huismus voldoet ten behoeve van het huismusonderzoek 2 bezoeken in de periode 1 april t/m 15 mei.

Gierzwaluwonderzoek

Het onderzoek naar gierzwaluw is uitgevoerd conform de Soortenstandaard Gierzwaluw. De Soortenstandaard is ontwikkeld door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (thans Economische Zaken). De Soortenstandaard is een soortspecifiek kennisdocument wat opgesteld is door diverse ecologische en juridische deskundigen. Onderzoeken die volgens de Soortenstandaard uitgevoerd worden, kunnen in principe volstaan bij ontheffingsaanvragen (art. 75 Ff-wet) en juridische procedures. Voorliggend onderzoek is uitgevoerd volgens de bepalingen zoals opgenomen in de Soortstandaard Gierzwaluw. In navolging van de Soortenstandaard Gierzwaluw dient ten behoeve van het gierzwaluwonderzoek 3 bezoeken in de periode 1 juni t/m 15 juli.

Vleermuisonderzoek

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol. Het vleermuisprotocol is ontwikkeld door Het Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging. Het protocol vormt een kwaliteitsstandaard wat jaarlijks geëvalueerd wordt. Onderzoeken die volgens het protocol uitgevoerd worden, kunnen in principe volstaan bij ontheffingsaanvragen (art. 75 Ff-wet) en juridische procedures. Voorliggend onderzoek is uitgevoerd naar de standaarden van het protocol. In navolging van het protocol dienen voor dit onderzoek 4-5 bezoeken te worden afgelegd in de periode (1 april) 15 mei t/m 1 oktober (15 oktober) Weersomstandigheden; minimale temperatuur 5 °C, maximale windkracht 3 Bft en als neerslag maximaal motregen.

2.2 Inventarisatie

Veldbezoek

De planlocatie is 7x bezocht (tabel 1) door 2 medewerkers van Blom Ecologie. Tijdens deze bezoeken zijn de planlocatie en de directe omgeving onderzocht op de aanwezigheid van huismus, gierzwaluw en vleermuizen. Tijdens het onderzoek is gelet op nestindicerend gedrag van huismus, gierzwaluwen en foeragerende/communicerende vleermuizen.

Tabel 1 Veldbezoeken op de planlocatie. De weersomstandigheden voldeden aan de minimumcriteria zoals opgenomen in de Soortenstandaard Huismus, Soortenstandaard Gierzwaluw en het vleermuisprotocol.

	datum	weersomstandigheden
huismus 1	18 april 2016	droog (0/8), 2 °C, wind 1-2 Bft
huismus 2	3 mei 2016	droog (0/8), 8 °C, wind 1-2 Bft
gierzwaluw 1 + vleermuizen 1	31 mei 2016	droog (0/8), 21 °C, wind 1-2 Bft
gierzwaluw 2 + vleermuizen 2	21 juni 2016	droog (7/8), 19 °C, wind 1-2 Bft
gierzwaluw 3 + vleermuizen 3	6 juli 2016	droog (0/8), 16 °C, wind 1-2 Bft
vleermuizen 4	3 september 2016	droog (6/8), 14 °C, wind 1-2 Bft
vleermuizen 5	27 september 2016	droog (0/8), 10 °C, wind 1-2 Bft

Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van een verrekijker en batdetector, type Petterson 240x. Dit type batdetector is *hetrodyne* en heeft een *time expansion* functie. De *time expansion* functie maakt het mogelijk de geluidopnames te vertragen waardoor nauwkeurige analyse van de sonargeluiden uitgevoerd kunnen worden. Geluidswaarnemingen zijn eventueel opgenomen met een opnameapparaat van het merk Roland, type R-05. Indien inventarisatie in het veld niet mogelijk was zijn geluiden geanalyseerd met behulp van de software BATSOUND.

3 Resultaten

3.1 Waargenomen soorten

Huismus

Huismussen (*Passer domesticus*) zijn sterk geassocieerd met mensen. De nestplaats is in de regel gebonden aan bebouwing. Voor zijn voedsel is de huismus sterk afhankelijk van wat de mens hem al dan niet bewust biedt. Deze voedselbron moet continu aanwezig zijn. Huismussen zijn uitgesproken standvogels, die zich meestal niet meer dan enkele honderden meters van de broedplaats verwijderen. In het broedseizoen blijven ze dichterbij de broedplaats (Soortenstandaard Huismus). Op basis van nestindicerend gedrag en zingende mannetjes zijn 46 nestlocaties onderscheiden, waarvan 31 in de omliggende bebouwing buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden, 13 in de te slopen bebouwing en 2 in de woningen waaraan onderhoudswerkzaamheden zijn voorgenomen. De gunstige staat van instandhouding van de lokale huismuspopulatie is als gevolg van de beoogde ingrepen niet in het geding. Tijdens de veldbezoeken zijn in de directe omgeving tenminste het dubbele (31 nestlocaties) van het aantal verloren nesten (15) waargenomen (exacte telling), tevens is er uitwisseling naar buurtbebouwing waargenomen. Het is bovendien aannemelijk dat er in de omliggende woonwijken groepen huismussen aanwezig zijn en aldaar gevestigde nestlocaties hebben.

Gierzwaluw

Gierzwaluwen (*Apus apus*) zijn in West-Europa sterk geassocieerd met mensen. Het zijn doorgaans (semi-)koloniebroeders, afhankelijk van het aanbod van nestgelegenheid. Een groot aanbod leidt min of meer tot kolonievorming. Ze wonen met verschillende koppels samen en zijn heel plaatstrouw. Gierzwaluwen gebruiken vaak jaren achtereen dezelfde nestplaats. De nestplaats is in de regel gebonden aan bebouwing (Soortenstandaard Gierzwaluw).

Gedurende alle veldbezoeken ten aanzien van gierzwaluw zijn binnen en buiten het plangebied zowel hoog overvliegende als zwermende en invliegende gierzwaluwen waargenomen. Op basis van het vergelijken van nestindicerend gedrag op 31 mei 2016, 21 juni 2016 en 6 juli 2016 zijn 13 nestlocaties gedefinieerd. Van de 13 gedefinieerde nestlocaties zijn er 6 buiten het plangebied en 5 in de te slopen bebouwing en 2 in de woningen waaraan onderhoudswerkzaamheden zijn voorgenomen. Bovendien is het aannemelijk dat in de omliggende woonwijken meer nestlocaties aanwezig zijn.

Door het treffen van (mitigerende) maatregelen kunnen de 7 nesten die verloren gaan gecompenseerd worden en de (tijdelijke) effecten ondervangen. Mede door deze maatregelen wordt de huidige populatie niet in het voorbestaan bedreigd. Bovendien treden, mits de juiste maatregelen getroffen worden, in de nieuwe situatie geen nieuwe permanent negatieve effecten op ten aanzien van de soort.

Door het treffen van (mitigerende) maatregelen kunnen de 15 nesten die verloren gaan gecompenseerd worden en de (tijdelijke) effecten ondervangen. Mede door deze maatregelen wordt de huidige populatie niet in het voorbestaan bedreigd. Tevens zijn in de nieuwe situatie na het uitvoeren van de ruimtelijke ontwikkeling geen nieuwe permanent negatieve effecten ten aanzien van de soort.

Gewone dwergvleermuis en laatvlieger

De gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn typische gebouwbezonende soorten. Beide soorten gebruiken ruimten onder daken, in spouwruimtes en achter gevelbekleding als kraam-, zomer, paar,- en overwinteringslocatie (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). Tijdens alle veldbezoeken ten behoeve van vleermuizen, behoudens 27 september 2016, zijn waarnemingen gedaan van foeragerende gewone dwergvleermuizen (*Pipistrellus pipistrellus*), passerende gewone dwergvleermuizen en laatvliegers (*Eptesicus serotinus*). Alle waarnemingen van laatvliegers betreffen passerende en/of sporadisch zeer kort foeragerende individuen. Tevens zijn geen roepende dieren van de soort aangetroffen. Gedurende alle veldbezoeken, behoudens 27 september 2016, zijn foeragerende en passerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Tevens zijn op de bezoeken ten aanzien van de paarverblijfplaatsen meerdere roepende mannetjes gehoord. Op twee locaties wijzen indicerende gedragingen van gewone dwergvleermuizen op paarverblijfplaatsen. Voor de twee verblijfplaatsen dienen (mitigerende) maatregelen getroffen te worden om de verloren locaties te compenseren en (tijdelijke) effecten te ondervangen. Gelet op de hoeveelheid foeragerende en passerende individuen is het aannemelijk dat in de omliggende woonwijken en wijdere omgeving voldoende verblijfplaatsen van de soort gevestigd zijn dat de huidige populatie niet in het voorbestaan bedreigd wordt. Tevens zijn, indien de juiste maatregelen getroffen worden, in de situatie na het uitvoeren van de ruimtelijke ontwikkeling geen nieuwe permanent negatieve effecten aanwezig.

Overige soorten

Tijdens de veldbezoeken zijn met name overvliegende, rustende of foeragerende vogels waargenomen. De waargenomen soorten betreffen onder andere: kauw, spreeuw, merel, turkse tortel, koolmees, pimpelmees, wilde eend, kokmeeuw, topper, scholekster, houtduif, kleine mantelmeeuw, huiszwaluw, kuifeend en blauwe reiger. Enkele van de vorengenoemde algemene soorten broeden ook in bebouwing. Volledigheidshalve is tijdens het onderzoek gelet op nestindicerend gedrag van overige gebouwbezonende soorten. In de aan werkzaamheden onderhevige bebouwing zijn op basis van nestindicerend gedrag 6 nesten gedefinieerd. Daarnaast is het aannemelijk dat in de bomen, struiken en overige omliggende vegetatie nesten van lijsters, duiven, kraaiachtigen en kleine(re) zangvogels aanwezig zijn.

3.2 Aanwezige gebiedsfuncties

Tijdens de inventarisatie zijn gierzwaluw, huismus, laatvlieger en gewone dwergvleermuizen waargenomen (3.1). Per functie wordt beschreven wat de betekenis is voor de waargenomen soorten. In bijlage 1 is een kaart opgenomen van de verblijfloccaties en het functionele leefgebied van gierzwaluw, huismus, vleermuizen en nestlocaties van overige soorten.

Nestlocaties en leefgebied huismus

Buiten het plangebied zijn 46 nesten en in de te slopen/onderhouden bebouwing 15 nesten van huismussen aangetroffen. De huismus leeft in een stedelijke omgeving en is derhalve de aanwezigheid van mensen, (huis)dieren, activiteiten, transport, geluid- en lichtverstoring e.d. gewend. De werkzaamheden zullen naar verwachting dan ook geen effect hebben op de geschiktheid van de nestlocaties buiten het plangebied.

Gelet op de grote hoeveelheid nestlocaties in de directe omgeving is de gunstige staat van instandhouding van de huismuspopulatie als gevolg van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling niet in het geding. De functionaliteit van de nestlocaties in de bebouwing binnen de planlocatie is echter wel in het geding. Om overtreding van de Flora- en faunawet te vermijden dienen, conform de Soortenstandaard Huismus, enkele mitigerende maatregelen te worden getroffen. De maatregelen worden zowel voor, tijdens als na de werkzaamheden toegepast.

Verblijfplaatsen en leefgebied van gierzwaluw

In de te slopen/onderhouden bebouwing zijn 7 nesten van gierzwaluwen aangetroffen. Tevens zijn 6 nesten in de omliggende bebouwing gedefinieerd. De gierzwaluw leeft in een urbane omgeving en is derhalve de aanwezigheid van mensen, (huis)dieren, activiteiten, transport, geluid- en lichtverstoring et cetera gewend. De werkzaamheden zullen naar verwachting dan ook geen effect hebben op de geschiktheid van de nestlocaties buiten het plangebied.

De gierzwaluw foerageert in de lucht. De foerageerhoogte en afstand tot de nestlocatie is afhankelijk van het insectenaanbod. Gebieden met een hoog insectenaanbod hebben een positief effect op gierzwaluwen. De planlocatie is suboptimaal geschikt voor insecten en derhalve ook als foerageergebied voor de gierzwaluw. Gelet op de directe omgeving en de vergelijkbaarheid ervan met de planlocatie leidt de ontwikkeling niet tot de significante aantasting van de functionele leefomgeving van de soort. Echter dienen de 7 nesten die verloren gaan gecompenseerd te worden. Conform de Soortenstandaard Gierzwaluw dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen om overtreding van de Flora- en faunawet te vermijden. De maatregelen worden zowel voor, tijdens als na de werkzaamheden toegepast.

Verblijfplaatsen en leefgebied vleermuizen

Gedurende het onderzoek zijn, behoudens 2 paarverblijfplaatsen, geen vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in de te slopen/onderhouden bebouwing. Het is aannemelijk dat de overige verblijfplaatsen (zomer, winter, kraam, etc.) van de geziene individuen elders in de omgeving gesitueerd zijn. Binnen het plangebied zijn enkel 2 paarverblijfplaatsen gedefinieerd. Boven de achtertuinen omringd door bebouwing zijn aannemelijk 4 territoria van gewone dwergvleermuis aanwezig. Ten aanzien van laatvlieger zijn enkel passerende en zeer kort foeragerende individuen waargenomen. Het is aannemelijk dat laatvlieger geen vaste rust- en/of verblijfplaatsen in de aan werkzaamheden onderhevige bebouwing heeft. Aangezien er voldoende potentieel geschikt en vergelijkbaar leefgebied in de directe omgeving aanwezig is, alsmede gelet op de werkzaamheden leiden deze wijzigingen niet tot het ongeschikt raken van potentieel foerageergebied of migratieroutes. Echter raken de 2 aanwezige paarverblijfplaatsen verloren. Gelet op de hoeveelheid waargenomen vleermuizen, de beperkte aangetroffen verblijfplaatsen en de voorgenomen ontwikkeling is de aanwezige vleermuispopulatie niet in het geding. Echter om overtreding van de Flora- en faunawet te vermijden dienen enkele mitigerende maatregelen te worden getroffen ter compensatie van de twee paarverblijfplaatsen.

Tijdens het onderzoek is duidelijk geworden dat het plangebied hoofdzakelijk door gewone dwergvleermuis gebruikt wordt als passeer- en foerageerlocatie.

De ontwikkeling leidt, behoudens 2 paarverblijfplaatsen, niet tot de aantasting van vaste rust- en/of verblijfplaatsen en de functionele leefomgeving van vleermuizen.

4 Conclusie

4.1 Conclusie

Huismus

In de periode medio april tot en met medio juli 2016 is onderzoek naar de aanwezigheid van huismus in de woningen aan de Prinses Julianastraat e.o. te Bergambacht. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in de Soortenstandaard Huismus (RVO, 2014). Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat de te slopen en verbouwen panden op de locatie een functie hebben voor huismus. Op 15 plaatsen binnen de planlocatie zijn nesten van de huismus aangetroffen. Tevens maakt de planlocatie (in beperkte mate) onderdeel uit van het functioneel habitat. De beoogde sloop en (her)ontwikkeling heeft een negatief effect op de huismus en leiden derhalve tot overtreding van de Flora- en faunawet.

Gierzwaluw

In de periode medio juni tot en met medio juli 2016 is onderzoek naar de aanwezigheid van gierzwaluwen in de woningen aan de Prinses Julianastraat e.o. te Bergambacht. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in de Soortenstandaard Gierzwaluw (RVO, 2014). Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat de te slopen en verbouwen panden op de locatie een functie hebben voor gierzwaluw. Op 7 plaatsen binnen de planlocatie zijn nesten van de gierzwaluw aangetroffen. De planlocatie maakt geen essentieel onderdeel uit van het functioneel habitat. De beoogde sloop en (her)ontwikkeling heeft een negatief effect op de gierzwaluw en leiden derhalve tot overtreding van de Flora- en faunawet.

Vleermuizen

In de periode eind mei t/m eind september 2016 is onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen in de woningen aan de Prinses Julianastraat e.o. te Bergambacht. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het vleermuisprotocol (NGB, 2013). Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat de te slopen en te onderhouden bebouwing 2 paarverblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuizen bevat. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen significant negatief effect op het functionele habitat. De beoogde sloop en (her)ontwikkeling heeft een negatief effect voor vleermuizen en leiden derhalve tot overtreding van de Flora- en faunawet.

4.2 Vervolgstep(en)

Voor de uitvoering van de sloop- en kapwerkzaamheden is een ontheffing van de Flora- en faunawet artikel 75c noodzakelijk. Conform de Soortenstandaards Huismus, Gierzwaluw en Gewone dwergvleermuis wordt aanbevolen om het navolgende aspecten te onderbouwen. Deze aspecten maken integraal onderdeel uit van het projectplan ten behoeve van de ontheffingsaanvraag.

- 1) Bepaal waarborging van gunstige staat van instandhouding
- 2) Onderbouw de meest bevredigende oplossing (alternatieven afweging)
- 3) Bepaal mitigerende en compenserende maatregelen

De ontheffingsaanvraag bestaat uit de volgende onderdelen:

- Aanvraagformulier (*dient nog opgesteld/ingevuld te worden*)
- Projectplan met ecologisch werkprotocol (*dient nog opgesteld te worden*)
- Oriënterend onderzoek (*reeds uitgevoerd*)
- Aanvullend onderzoek (*reeds uitgevoerd*)
- Eventueel aanvullende documentatie

5 Literatuur

Blom C.J., 2016. Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Prinses Julianastraat e.o. te Bergambacht. Blom Ecologie, Waardenburg

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Huismus *Passer domesticus*. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Gierzwaluw *Apus apus*. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Websites

www.planvieuwer.nl

www.ruimtelijkeplannen.nl

www.vleermuisprotocol.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Overzicht waarnemingen

Bijlage 4 Projectplan ruimtelijke ingrepen

bijlage

Projectplan
Ruimtelijke ingrepen

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Postbus 19530
2500 CM Den Haag
mijn.rvo.nl

Datum
25 februari 2013

1 Algemene informatie

Projectnaam	Sloop Prinses Julianastraat e.o. te Bergambacht
Naam aanvrager	Woningcorporatie QuaWonen, Hof ter Bergen 25, 2861 DR te Bergambacht

2 Werkzaamheden en planning

2.1 Werkzaamheden

Kunt u het eindbeeld van het plangebied schetsen na de werkzaamheden?

Geef hierbij ook aan welke onderdelen van de inrichting van het plangebied niet wijzigen.

In het kader van verduurzaming en vitalisering van haar woningbestand is woningbouwcorporatie QuaWonen voornemens om 74 woningen aan de Secretaris Schipperstraat 18 t/m 56 (oneven), Prinses Julianastraat 1 t/m 37 (oneven), Prinses Julianastraat 2 t/m 38 (even), Badhuisstraat 6 t/m 16a (even) te Bergambacht te slopen.

2.2 Werkwijze werkzaamheden

Welke werkzaamheden gaat u uitvoeren?

Beschrijf hierbij ook de methode die u gebruikt. Om te kunnen bepalen of er verbodsbepalingen worden overtreden, moet u uw werkzaamheden in voldoende detail uitwerken. Beschrijf uw voorgenomen werkzaamheden daarom zo concreet mogelijk.

De woningen aan de Secretaris Schipperstraat 18 t/m 56 (oneven), Prinses Julianastraat 1 t/m 37 (oneven), Prinses Julianastraat 2 t/m 38 (even), Badhuisstraat 6 t/m 16a (even) te Bergambacht worden gesloopt. De werkzaamheden bestaan uit het strippen van de bestaande woningen, schuurtjes en tuinen (zoals het verwijderen van asbest, stookinstallaties, dakpannen, goten en dergelijk). Na het strippen worden de woningen gesloopt m.b.v. een kraanmachine, het puin wordt verzameld in containerbakken en afgevoerd. Na het bouwrijpmaken van de locatie worden de nieuwe woningen gebouwd. De werkzaamheden bestaan grofweg uit het maken van funderingen, het plaatsen van perfabwoningelementen, werkzaamheden aan dak en gevels (m.b.v. steiger) en in pandig afmonteerwerkzaamheden alsmede de revitalisatie van het terrein.

2.3 Planning werkzaamheden

Wat is de planning van uw werkzaamheden?

Beschrijf zo concreet mogelijk in welke perioden van het jaar u de werkzaamheden uitvoert. Onderbouw hierbij waarom u de werkzaamheden in die periode moet uitvoeren.

De sloopwerkzaamheden zullen worden uitgevoerd tussen april en november 2017. De nieuwbouwwerkzaamheden zullen plaatsvinden in de periode medio 2017 t/m 31 december 2018. De meeste woning(bouw)corporaties werken daarnaast met jaarlijkse budgetten en planning (i.v.m. met wantoestanden in het verleden bij enkele corporaties). Voor het voorliggende renovatie en slooppject zijn in 2017 financiële middelen vrijgemaakt. De bewoners zijn op basis van vorengenoemd beleid geïnformeerd en voorbereid op een renovatie medio 2017.

3 Verbodsbepalingen

Beantwoord onderstaande de vraag per soort(groep).

3.1 Vernielen, beschadigen, ontwortelen of op een andere wijze van de groeiplaats verwijderen van de plant

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse.

N.v.t.

3.2 Vervoer en onder zich hebben van de plant of een product van deze plant

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse.

N.v.t.

3.3 Doden en verwonden van het dier

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse.

N.v.t.

3.4 Opzettelijk verontrusten van het dier

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse. Verontrusten heeft betrekking op het beschermde dier zelf.

Strikt genomen ja, bij de sloop van de woningen worden aanwezig huismussen en gewone dwergvleermuizen verjaagd. Conform de omschrijving in de Soortenstandaards Huismus geldt bij ruimtelijke ontwikkeling dat er geen sprake is van opzettelijke verontrusten. Derhalve is opzettelijke verontrusting niet aan de orde.

3.5 Beschadigen en vernietigen van nesten, hopen of andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen van het dier

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse. Beschadigen of vernielen is de aantasting of opheffing van de ecologische functionaliteit.

Ja, als gevolg van de beoogde ontwikkeling raken 15 nestlocaties/verblijfplaatsen van huismus, 7 nestlocaties van gierzwaluw en 2 paarlocaties van de gewone

dwergvleermuis ongeschikt. Zie voor uitgebreide beschrijving bijgevoegd rapportage 'Huismus-, gierzwaluw- en vleermuisonderzoek Prinses Julianastraat e.o. te bergambacht. Aanvullend onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet'.

3.6 Verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen van het dier

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse. Verstoren is elke gebeurtenis die bijdraagt aan of een risico betekent voor de achteruitgang van de populatie of tot de vermindering van het natuurlijke verspreidingsgebied van de soort.

Ja, als gevolg van de beoogde ontwikkeling raken 13 nestlocaties/verblijfplaatsen van huismus, 5 nestlocaties van gierzwaluw en 2 paarlocaties van de gewone dwergvleermuis ongeschikt. Zie voor uitgebreide beschrijving bijgevoegd rapportage 'Huismus-, gierzwaluw- en vleermuisonderzoek Prinses Julianastraat e.o. te bergambacht. Aanvullend onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet'.

3.7 Zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren van het dier?

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse.

N.v.t.

3.8 Vervoer en onder zich hebben van het dier, dan wel eieren, nesten of producten daarvan

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse.

N.v.t.

4 Ecologisch inventarisatie: achtergrond

Beantwoord onderstaande vragen per aangevraagde soort(groep)

4.1 Methode inventarisatie

Geef aan welke methoden en technieken u voor het inventariseren heeft gebruikt. Voor onderzoek naar soorten zijn in veel gevallen protocollen, richtlijnen of standaarden opgesteld. Beschrijf op welke manier u van deze standaarden gebruik gemaakt heeft.

In maart 2016 is door Blom Ecologie een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid en potentie van de locatie voor beschermde flora en fauna. Ten behoeve van het verkennende onderzoek is naast kennis en ervaring van de onderzoeker gebruik gemaakt van: het vleermuisprotocol, digitale invoerportalen en naslagwerken. Naar aanleiding van het verkennend onderzoek is door Blom Ecologie in april-september 2016 een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van huismus, gierzwaluw en vleermuizen op de planlocatie. Het aanvullend onderzoek is uitgevoerd volgens de richtlijnen van de Soortenstandaard Huismus, Soortenstandaard Gierzwaluw en het vleermuisprotocol. Alle relevante rapportages zijn als bijlage toegevoegd.

4.2 Actualiteit inventarisatiegegevens

Wanneer heeft de inventarisatie plaatsgevonden? In geval van Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijn- soorten mag het veldonderzoek niet ouder zijn dan drie jaar. In overige gevallen geldt een periode van vijf jaar.

De inventarisatie heeft plaatsgevonden in april-september 2016.

4.3 Locatie inventarisatie

Geef op kaart aan welk gebied u heeft onderzocht. Het onderzoeksgebied is het gebied onder de invloedssfeer van uw werkzaamheden. Dit gebied kan ruimer zijn dan uw plangebied.

Het onderzoek heeft zich geconcentreerd op de te slopen en renoveren woningen aan de Prinses Julianastraat e.o. te Bergambacht (zie tevens kaart). Gedurende de veldbezoeken is een aantal ronden gelopen langs de grenzen van de planlocatie en in de omliggende straten waarbij regelmatig is gepost om een beeld te krijgen van de huismus-, gierzwaluw- en vleermuispopulatie ter plaatse alsmede het gebruik van de planlocatie door deze soorten.

5 Ecologisch inventarisatie: resultaten

Beantwoord onderstaande vragen per aangevraagde soort(groep).

5.1 Plantensoort: groeiplaatsen

Vraagt u aan voor een plantensoort? Welke groeiplaatsen van de plantensoort zijn in het plangebied aanwezig? Geef op kaart de groeiplaatsen aan. Wat is de omvang van de groeiplaats(en)?

N.v.t.

5.2 Plantensoort: verspreiding

Beschrijf de verspreiding van de plantensoort in de omgeving van het plangebied. Is de populatie geïsoleerd? Leg daarbij een relatie met uw antwoord op vraag 4.1.

N.v.t.

5.3 Plantensoort: omgevingscheck

Welke eisen stelt de soort aan zijn leefomgeving? Zijn er in de omgeving van het plangebied alternatieven voor de soort beschikbaar? Zo ja, geef op kaart deze alternatieven aan.

N.v.t.

5.4 Diersoort:

a) Zijn in het plangebied nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de diersoort aanwezig? Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen zijn onder meer kraamkolonies, paarverblijven en overwinteringsplaatsen. Geef op kaart deze voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen aan.

Ja, 15 nestlocaties van huismus, 7 nestlocaties van gierzwaluw en 2 paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis (zie bijgevoegde topografische kaart)

B) Wat is de omvang van de populatie?

Het is onbekend wat de exacte omvang van de huismuspopulatie in Bergambacht is. Voor zover bekend is er geen onderzoek uitgevoerd naar de omvang van de huismuspopulatie of een deel hiervan in Bergambacht. In de straten rondom de planlocatie zijn tijdens het onderzoek diverse huismussen waargenomen (tenminste 46 broedparen/nestlocaties). Gelet op de ruimtelijke inrichting, -kwaliteit en de habitatpreferentie van de huismus kan worden gesteld dat grote delen van het dorp potentieel geschikt is voor de soort. De op waarneming.nl ingevoerde waarnemingen van huismus zijn onevenredig verdeeld over de bebouwdekom, het betreffen vooral waarnemingen uit het gebied ten westen van de planlocatie. Op basis van eigen waarnemingen, potentie voor huismus, waarnemingen van derden en expert judgement wordt de huismuspopulatie in Bergambacht geschat op tenminste 100-200 broedparen. Een mussenpopulatie van meer dan 25 broedparen wordt levensvatbaar geacht (Soortenstandaard Huismus). Kleinere populaties hebben echter een wisselend succes betreffende de overleving. De huismuspopulatie in Bergambacht bestaat vermoedelijk uit verschillende deelpopulaties die in meer of mindere mate levensvatbaar zijn.

Het is tevens onbekend wat de exacte omvang van de gierzwaluwpopulatie in Bergambacht is. Voor zover bekend is er geen onderzoek uitgevoerd naar de omvang van de gierzwaluwpopulatie of een deel hiervan in Bergambacht. In de straten rondom de planlocatie zijn tijdens het onderzoek diverse gierzwaluwen waargenomen (tenminste 6 broedparen/nestlocaties). Gelet op de ruimtelijke inrichting, -kwaliteit en de habitatpreferentie van de gierzwaluw kan worden gesteld dat grote delen van het dorp potentieel geschikt is voor de soort. De op waarneming.nl ingevoerde waarnemingen van gierzwaluw zijn onevenredig verdeeld over de bebouwde kom, het betreffen vooral waarnemingen uit het gebied ten zuidwesten van de planlocatie. Op basis van eigen waarnemingen, potentie voor gierzwaluw, waarnemingen van derden en expert judgement wordt de huismuspopulatie in Bergambacht geschat op tenminste 25-40 broedparen. Ten aanzien van gierzwaluw wordt geen statistische populatiegrootte nagestreefd maar een duurzame instandhouding hiervan. Kort samengevat betekend dit dat er voldoende geschikte verblijfplaatsen voor de soort aanwezig moeten zijn gedurende de ontwikkeling en in de nieuwe situatie.

Het is onbekend wat de omvang van de gewone dwergvleermuispopulatie is in Bergambacht. De soort betreft de meest algemene vleermuissoort van Nederland en maakt veelvuldig gebruik van woningen en objecten in de bebouwde kom als verblijfplaats. Een paarverblijfplaats maakt onderdeel uit van het territorium en wordt in het najaar gebruikt om voort te planten. Gewone dwergvleermuizen kunnen allerhande plekken gebruiken als kraamverblijfplaats (openstaand lood, ruimte onder kantpannen, expansievoegen, spouwruitmes, kieren langs gevel betimmering etc.). Het verdwijnen van 2 paarverblijfplaatsen in een dorp waar zeer veel potentieel geschikte verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuizen zijn leidt niet tot aantasting van de gusntige staat van instandhouding. Vermoedelijk bestaat de populatie gewone dwergvleermuizen uit verschillende groepen vrouwelijke en mannelijke dieren. De totale populatieomvang in Bergambacht bestaat uit tenminste enkele honderden individuen.

C) Maakt de populatie deel uit van een netwerk? Beschrijf hier het netwerk. Leg daarbij een relatie met uw antwoorden op vragen 4.4 , 4.5, 5.4 en 5.5.

Ja zeer waarschijnlijk, de nestlocaties en paarverblijfplaatsen maken onderdeel uit van een populatie ter plaatse en aannemelijk van een metapopulatie in Bergambacht

5.5 Diersoort: foerageergebieden, migratie- en vliegroutes

Zijn er foerageergebieden, migratie- en vliegroutes aanwezig in het plangebied?. Zijn deze essentieel voor de functionaliteit van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen (binnen of buiten het plangebied)? Geef op kaart deze andere ecologische functies aan.

Binnen de grenzen van het plangebied is sprake van enkele gemeentelijke groenperken. Tevens zijn de voor- en achtertuinen van de te renoveren woningen en de slopen woningen functioneel voor de huismus. Tevens maken vleermuizen in beperkte mate gebruik van de tuinen als foerageergebied, het tijdelijk ongeschikt raken hiervan leidt echter niet tot negatieve effecten.

5.7 Diersoort: omgevingscheck

Welke eisen stelt de soort aan zijn leefomgeving? Zijn er in de omgeving van het plangebied alternatieven voor de soort beschikbaar? Geef op kaart deze alternatieven aan. Kan de soort deze alternatieven op eigen kracht bereiken? Zorg dat uw beschrijving in ieder geval deze vragen beantwoord.

Het habitat van de huismus bestaat uit een combinatie van nestgelegenheid, voedsel, dekking en plekken voor stofbaden en drinkwater. Als een van bovenstaande onderdelen ontbreekt of ze liggen te ver uit elkaar is het habitat niet geschikt.

De huismus wordt in de bebouwde kom van Bergambacht waargenomen. Het is aannemelijk dat bovenstaande aspecten in de bebouwde kom in meer of mindere mate aanwezig zijn. Op de planlocatie is in beperkte mate sprake van gelegenheid voor stofbaden, voedselaanbod en dekking. De alternatieven zijn te vinden in de directe omgeving (d.w.z. enkele meters tot hooguit enkele honderden meters).

Gierzwaluwen zijn doorgaans (semi-)koloniebroeders, afhankelijk van het aanbod van nestgelegenheid. Een groot aanbod leidt min of meer tot kolonievorming. Ze wonen met verschillende koppels samen en zijn heel plaatstrouw. Gierzwaluwen gebruiken vaak jaren achtereenvolgende dezelfde nestplaats. De nestplaats is in de regel gebonden aan bebouwing. De gierzwaluw kan niet vanuit het nest opstijgen en moet zich eerst tot zo'n 3 meter naar beneden kunnen laten vallen om weg te kunnen vliegen. In de overige delen van Bergambacht zijn voldoende geschikte verblijfplaatsen aanwezig voor de soort. De gierzwaluw is uitstekend in staat om nieuwe nestlocaties te ontdekken en te bereiken.

De gewone dwergvleermuis is in Nederland vooral een gebouwbewonende soort. Gewone dwergvleermuizen kunnen in allerlei gebouwen en bouwwerken voorkomen. Ze hebben een netwerk aan gebouwen waarin ze verblijven. Vooral in gebieden met bebouwing nabij een 'groene omgeving' zoals parken, loofbossen, houtwallen en beschutte waterpartijen komen ze veel voor. De soort is dus afhankelijk van meerdere, met elkaar samenhangende onderdelen van het landschap. In Bergambacht zijn voldoende alternatieve verblijfloccaties voor de relatief opportunistische gewone dwergvleermuis. De gewone dwergvleermuis is uitstekend in staat om nieuwe nestlocaties te ontdekken en te bereiken.

6 Effecten

Beantwoord onderstaande de vraag per soort

6.1 Effect werkzaamheden: kwaliteit

Wat is het effect van uw werkzaamheden op de soort? Leg daarbij een relatie met de resultaten van uw ecologische inventarisatie en alle voorgaande punten. Hou er rekening mee dat bepaalde werkzaamheden ook effect buiten het eigenlijke plangebied kunnen hebben. Maak daarnaast onderscheid in tijdelijke, permanente en cumulatieve effecten¹.

Ten aanzien van de huismus treedt er als gevolg van de beoogde ontwikkeling een verlies van 13 nestlocaties op (permanent effect) en is een zeer beperkt deel (verwaarloosbaar klein) van de functionele leefomgeving tijdelijk onbruikbaar. Ten aanzien van de huismus treedt er als gevolg van de beoogde ontwikkeling een verlies van 5 nestlocaties op (permanent effect). Ten aanzien van de gewone dwergvleermuis treedt er als gevolg van de beoogde ontwikkeling een verlies van 2 paarverblijfplaatsen op (permanent effect) en is een zeer beperkt deel (verwaarloosbaar klein) van de leefomgeving tijdelijk onbruikbaar. Voorzover bekend zijn er geen ruimtelijke ontwikkelingen en/of ingrepen voorzien in de directe omgeving die lijden tot cumulatieve effecten.

6.2 Effect werkzaamheden: kwantiteit

Wat is het effect van uw werkzaamheden op de oppervlakte van het leefgebied van de soort? Een voorbeeld is vernietiging van het habitat door de bouw of sloop van woningen. Hou er rekening mee dat bepaalde werkzaamheden ook effect buiten het eigenlijke plangebied kunnen hebben. Maak daarnaast onderscheid in tijdelijke, permanente en cumulatieve effecten.

In de beoogde situatie neemt de oppervlakte van het leefgebied van de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis niet af. Tijdens de renovatie zal een verwaarloosbaar klein deel van het leefgebied tijdelijk niet of nauwelijks geschikt zijn voor de vorengenoemde soorten. Voorzover bekend zijn er geen ruimtelijke ontwikkelingen en/of ingrepen voorzien in de directe omgeving die lijden tot cumulatieve effecten.

6.3 Effect werkzaamheden: monitoren

Hoe gaat u het effect van uw werkzaamheden op de soort kritisch volgen tijdens de uitvoering? Wie gaat de effecten van uw werkzaamheden kritisch volgen? Beschrijf de deskundigheid van deze personen.

De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ter zake deskundige ecoloog. Te zijner tijd zal een ecologisch adviesbureau met ervaring op het gebied van huismussen worden ingeschakeld om de werkzaamheden te begeleiden. De maatregelen die worden getroffen zijn overgenomen uit de soortenstandaard huismus en opgenomen in een ecologisch werkprotocol (zie bijlage).

7 Gunstige staat van instandhouding

Beantwoord onderstaande vragen per soort(groep).

7.1 Staat van instandhouding

Wat is de staat van instandhouding van de soort?

Het is onbekend wat de exacte omvang is van de huismus-, gierzwaluw- en gewone dwergvleermuispopulatie in Bergambach. De soorten wordt in geheel de bebouwde kom

¹ Door verschillende projecten kan er een versterkend effect zijn op de populatie die groter is dan het effect van uw project op zich. U dient al deze extra effecten mee te nemen in uw beoordeling.

waargenomen en verwacht (5.4C). Een huismuspopulatie van meer dan 25 broedparen wordt levensvatbaar geacht (Soortenstandaard Huismus). Kleinere populaties hebben een wisselend succes betreffende de overleving. De huismuspopulatie in Bergambacht bestaat vermoedelijk uit tenminste 50 broedparen die verdeeld zijn over verschillende deelpopulaties die in meer of mindere mate levensvatbaar zijn. De gierzwaluwpopulatie in Bergambacht bestaat vermoedelijk uit tenminste 25-40 broedparen en de omvang van de gewone dwergvleermuispopulatie bestaat vermoedelijk uit enkele honderden dieren, verdeeld over verschillende deelpopulaties die in meer of mindere mate levensvatbaar zijn.

Gelet op de omvang van het leefgebied en de aanwezigheid van huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis in de gehele bebouwde kom van Bergambacht kan worden gesteld dat deze soorten een levensvatbare component zijn van het habitat waarin ze voorkomt en dat vermoedelijk op de lange termijn ook blijft. Er zijn geen aanwijzingen dat de bestaande populatie onder druk staat of binnenkort komt te staan.

7.2 Afbreuk gunstige staat van instandhouding

Doen uw werkzaamheden afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding? Onderbouw uw antwoord. Leg daarbij een relatie met uw antwoorden op de vragen over effecten en maatregelen.

Nee, het tijdelijke wegnemen van 15 huismusnestlocaties, 7 gierzwaluw nestlocaties en 2 paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis betreffen slechts een onderdeel van de populatie. Er worden enkele maatregelen getroffen die voorzien in nieuwe nestlocaties voor de soorten (onderdeel 8). Daarnaast is er geen sprake van aantasting van het leefgebied.

Vraagt u aan voor een zwaar beschermde soort? Beantwoord dan ook vraag 7.3.

7.3 Zorgvuldig handelen

Handelt u zorgvuldig? Leg daarbij een relatie met uw antwoord op vragen in paragraaf 7 (maatregelen).

Ja, er worden maatregelen getroffen om effecten te mitigeren. Tevens worden voor de nestlocaties c.q. verblijfplaatsen die verloren gaan nieuwe nestlocaties aangeboden (compensatie). De maatregelen die worden getroffen zijn conform de opvattingen uit de Soortenstandaard Huismus, Soortenstandaard Gierzwaluw en Soortenstandaard Gewone Dwergvleermuis, vinden plaats volgens een ecologisch werkprotocol en onder begeleiding van een ecooloog.

8 Maatregelen

Beantwoord de volgende vragen per maatregel.

8.1 Maatregel

Welke maatregel gericht op de aangevraagde soorten bent u van plan te nemen? Beschrijf de voorgenomen maatregel zo concreet mogelijk met voldoende detail.

1. Sloopwerkzaamheden t.p.v. nestlocaties uitvoeren buiten voortplantingsseizoen, in periode september-februari (nestlocaties worden voortijds ongeschikt gemaakt dus n.v.t., dit geldt tevens voor de paarverblijfloccaties van gewone dwergvleermuis);
2. Voorafgaand aan de werkzaamheden de verblijfplaatsen t.b.v. huismus en gierzwaluw ongeschikt maken, in de periode september-februari (week 8/9 2017), voor de paarverblijfplaatsen is dit de periode november-juli, vanzelfsprekend mits nog niet gesloopt is;

3. Er worden tenminste 26 alternatieve nestlocaties voor huismus, 25 alternatieve nestlocatie voor gierzwaluw en 8 alternatieve paarverblijven voor gewone dwergvleermuis aangeboden op geschikte locaties in de omgeving van de planlocatie;
4. De alternatieve nestlocaties worden minimaal 3 maanden voor de sloop gerealiseerd;
5. De maatregelen betreffen tijdelijke voorzieningen. In de nieuwe daken, ter hoogte van de bestaande nest- of verblijflocaties worden nieuwe voorzieningen getroffen voor de soorten (hierbij worden de te compenseren hoeveelheden conform de soortenstandaards gestaaft). Tenminste drie maanden nadat de definitieve verblijven zijn aangeboden kunnen de tijdelijke voorzieningen eventueel worden verwijderd.

8.2 Locatie maatregel

Is de uitvoering van de maatregel locatiegebonden? Geef dan op de kaart de locaties aan.

Ja zie de bijgevoegde kaart voor de tijdelijke verblijfplaatsen (maatregel 3).

8.3 Doel maatregel

Welke doel wilt u met de maatregel bereiken? Bijvoorbeeld het voorkomen van overtreden van een bepaalde verbodsbepaling voor een soort. Of het compenseren van afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Maatregel 1: voorkomen van overtreding verbodsbepalingen 9, 11 en 12

Maatregel 2: voorkomen van broedgevallen en daarmee overtreding van verbodsbepalingen 9, 11, en 12

Maatregel 3: compenseren van overigens beperkte afbreuk aan de staat van instandhouding

Maatregel 4: borging effectiviteit van de compensatie

Maatregel 5: compenseren van afbreuk aan de staat van instandhouding en borging effectiviteit van de compensatie

8.4 Effectiviteit maatregel

Waarom is het aannemelijk dat de maatregel effectief zal zijn? Betrek bij uw antwoord de lokale omstandigheden. Leg daarbij een relatie met uw antwoorden in paragraaf 3.

Maatregelen t.a.v. huismus

Maatregel 1: huismussen broeden in de periode april-augustus, werken buiten deze periode garandeert dat geen broedende vogels, eieren of jongen gedood worden als gevolg van de werkzaamheden op dat moment;

Maatregel 2: als verblijfplaatsen voor het broedseizoen ongeschikt worden gemaakt zullen huismussen niet overgaan tot broeden op de locatie, effecten op broedende vogels, eieren en jongen kunnen hierdoor uitgesloten worden;

Maatregel 3: ondanks dat in de directe omgeving waarschijnlijk nestlocaties beschikbaar zijn worden aanvullend tenminste 26 alternatieve nestlocaties aangeboden. Huismussen maken graag gebruik van alternatieve nestlocaties zoals vogelvides, mussenpotten en nestkasten;

Maatregel 4: mussen zijn gedurende het gehele jaar actief in hun leefgebied. Gedurende de periode van drie maanden zullen de alternatieve nestkasten voldoende gesignaleerd en geïnspecteerd zijn door de aanwezige mussen. Alle reeds aanwezige mussen hebben een verblijfplaats, bij de vernietiging van de 13 verblijfplaatsen is het voor de hand liggend dat desbetreffende huismussen zullen uitwijken naar onbezette, makkelijk bereikbare nestlocaties in de directe omgeving.

Maatregel 5: zie beschrijving 3 en 4.

Maatregelen t.a.v. gierzwaluw

Maatregel 1: gierzwaluen broeden in de periode mei-juli, werken buiten deze periode garandeert dat geen broedende vogels, eieren of jongen gedood worden als gevolg van de werkzaamheden op dat moment;

Maatregel 2: als verblijfplaatsen voor het broedseizoen ongeschikt worden gemaakt zullen gierzwaluwen niet overgaan tot broeden op de locatie, effecten op broedende vogels, eieren en jongen kunnen hierdoor uitgesloten worden;

Maatregel 3: ondanks dat in de directe omgeving waarschijnlijk nestlocaties beschikbaar zijn worden aanvullend tenminste 25 alternatieve nestlocaties aangeboden. Gierzwaluwen maken graag gebruik van alternatieve nestlocaties zoals gierzwaluwpennen en inmetsestenen en nestkasten;

Maatregel 4: Gierzwaluwen zijn sterk gebonden aan de nestlocatie het ongeschikt maken van de nestlocatie dwingt de dieren op zoek te gaan naar alternatieve locaties. Door voldoende alternatieve locaties binnen 100-200m op gunstige locaties aan te bieden zullen deze zeer waarschijnlijk snel ontdekt en gebruikt worden. Tevens is het mogelijk dat de gierzwaluwen zullen uitwijken naar andere geschikt (onbezette nestlocaties) in de omgeving van het plangebied

Maatregel 5: zie beschrijving 3 en 4.

Maatregelen t.a.v. gewone dwergvleermuis

Maatregel 1: het gebruik van de (paar)verblijfolocaties van gewone dwergvleermuizen is alleen vastgesteld in de periode augustus-september(oktober) werken buiten deze periode garandeert dat geen individuen gedood worden als gevolg van de werkzaamheden op dat moment. Waarschijnlijk zijn de strip en sloopwerkzaamheden al voor augustus 2017 uitgevoerd zodat werken buiten de gebruikperiode per definitie niet noodzakelijk is;

Maatregel 2: zie beschrijving 1;

Maatregel 3: ondanks dat in de directe omgeving waarschijnlijk paarlocaties beschikbaar zijn worden aanvullend 8 alternatieve nestlocaties aangeboden. Gewone dwergvleermuizen maken gebruik van alternatieve nestlocaties in de vorm van vleermuiskasten;

Maatregel 4: Gewone dwergvleermuizen zijn relatief opportunistisch in het gebruik van de paarverblijfolocatie. Het ongeschikt maken van de paarlocatie dwingt de dieren op zoek te gaan naar alternatieve locaties. Door voldoende alternatieve locaties binnen 100-200m op gunstige locaties aan te bieden zullen deze zeer waarschijnlijk snel ontdekt en gebruikt worden. Tevens is het mogelijk dat de gewone dwergvleermuizen zullen uitwijken naar andere geschikt (onbezette paarlocaties) in de omgeving van het plangebied

Maatregel 5: zie beschrijving 3 en 4.

8.5 Afhankelijk

Bent u voor de uitvoering of instandhouding van de maatregel afhankelijk van derden?

Ja,

Maatregel 1: afstemming met aannemer (aanpak)

Maatregel 2: afstemming met aannemer, Blom Ecologie bv, QuaWonen/bewoner(s)

Maatregel 3: afstemming met Blom Ecologie bv, leverancier alternatieve verblijfplaatsen, aannemer en QuaWonen/bewoner(s)

Maatregel 4: afstemming met Blom Ecologie bv, leverancier alternatieve verblijfplaats, aannemer en QuaWonen/bewoner(s)

Maatregel 4: afstemming met aannemer, Blom Ecologie bv, leverancier vogelvide en QuaWonen/bewoner(s)

8.6 Uitvoering maatregel: monitoren

Is de maatregel functioneel, voordat u met uw werkzaamheden begint? Leg daarbij een relatie met uw antwoord op vraag 2.4. Wie gaat de functionaliteit van de maatregel bepalen? Beschrijf de deskundigheid van deze persoon

Ja, maatregel 2 en 3. De ecooloog in kwestie begeleidt de uitvoering van de maatregelen waarbij tevens gecontroleerd wordt of de maatregelen volgens het werkprotocol worden uitgevoerd. De ecooloog zal voldoen aan de kwalificaties die gesteld worden aan een ter zake deskundig persoon.

9 Alternatieven

Vraagt u aan voor een zwaar beschermde soort? Beantwoord dan ook de vragen in deze paragraaf. Maak zonodig onderscheid per soort(groep).

9.1 Alternatieve locatie

Welke alternatieve locaties voor uw project heeft u overwogen waardoor uw werkzaamheden geen of minder schadelijke effecten hebben voor de soort? Onderbouw waarom deze alternatieve locaties niet mogelijk zijn.

Ten aanzien van de sloop en nieuwbouw alsmede de renovatiewerkzaamheden is een alternatieve locatie niet van toepassing.

9.2 Alternatieve inrichting

Welke alternatieve inrichtingsplannen heeft u overwogen waardoor uw werkzaamheden geen of minder schadelijke effecten hebben voor de soort? Onderbouw waarom deze alternatieve inrichtingsplannen niet mogelijk zijn.

De woningen zijn gebouwd in de jaren '60. Gelet op de bouwkundige staat, mogelijkheden en waarde van de woningen zijn niet alle isolatiemogelijkheden even effectief. Vloerisolatie, isolatie van binnenuit of het een extra laag om de woning behoren eveneens tot de mogelijkheden. De ingrepen zijn echter erg kostbaar en/of minder effectief. Het vervangen van het dak en kozijnen is relatief eenvoudig, kostenefficiënt, leidt tot hoge mate van isolatie en de werkzaamheden geven de bewoners relatief weinig overlast. Door de woningbouwcoöperatie QuaWonen is in het voortraject de afweging gemaakt om de sloop en nieuwbouw alsmede renovatie op de voorgestelde wijze uit te voeren. In deze afweging zijn kosten efficiency t.a.v. isolatiewaarde en overlast voor bewoners belangrijke uitgangspunten geweest.

9.3 Alternatieve werkwijze

Welke alternatieve werkwijze heeft u overwogen waardoor uw werkzaamheden geen of minder schadelijke effecten hebben voor de soort? Onderbouw waarom deze alternatieve werkwijzen niet mogelijk zijn.

Een alternatieve werkwijze is niet noodzakelijk. De werkzaamheden kunnen worden afgestemd op de jaarcyclus van de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis en worden onder andere buiten de voortplantingsperiode uitgevoerd

9.4 Alternatieve planning

Welke alternatieve planning heeft u overwogen waardoor uw werkzaamheden geen of minder schadelijke effecten hebben voor de soort? Wilt u uw werkzaamheden uitvoeren tijdens de kwetsbare periode van de soort? Onderbouw waarom het uitvoeren van de werkzaamheden buiten de kwetsbare periode niet mogelijk is.

Een alternatieve werkwijze is niet noodzakelijk. De werkzaamheden kunnen worden afgestemd op de jaarcyclus van de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis en worden onder andere buiten de voortplantingsperiode uitgevoerd

10 Literatuur

10.1 Gebruikte documenten

Heeft u in uw antwoorden verwijzingen naar literatuur (rapporten, andere ontheffingen, beleidstukken, protocollen, standaarden) opgenomen? Neem dan een literatuurlijst op. Geef daarnaast aan welke documenten u aan deze aanvraag heeft toegevoegd.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Huismus *Passer domesticus*. Ministerie van EZ, Den Haag

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Gierzwaluw *Apus apus*. Ministerie van EZ, Den Haag

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *pipistrellus pipistrellus*. Ministerie van EZ, Den Haag

Blom, C.J., 2016. Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Prinses Julianastraat e.o. te Bergambacht. Blom Ecologie, Waardenburg (TOEGEVOEGD)

Blom, C.J., 2016. Ecologisch werkprotocol sloop Prinses Julianastraat e.o. te Bergambacht. Blom Ecologie, Waardenburg (TOEGEVOEGD)

Otter, T.J.P. den, & C.J. Blom, 2016. Huismus-, gierzwaluw- en vleermuisonderzoek Prinses Julianastraat e.o. te Bergambacht. Aanvullend onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet. Blom Ecologie, Waardenburg (TOEGEVOEGD)

Topografische kaart waarnemingen (TOEGEVOEGD)

Topografische kaart maatregelen (TOEGEVOEGD)

Bijlage 5 Advies Archeologie

Gemeente Krimpenerwaard
t.a.v. de heer A. 't Lam
Postbus 51
2820 AB Stolwijk

Onderwerp
advies archeologie Centrum Oost Bergambacht

Afdeling Expertise
C. Thanos
088 - 5450363
cthanos@odmh.nl

Postbus 45
2800 AA Gouda
088 - 5450000
www.odmh.nl

Besluitdatum
Verzenddatum 21-12-2016
Ons kenmerk 2016283753
Uw kenmerk
OLO-nummer 2648391

Bijlagen

Geachte heer 't Lam,

Op 14 december 2016 hebben wij van u het schriftelijke verzoek ontvangen om na te gaan of voor de beoogde nieuwbouw in het plangebied Centrum Oost Bergambacht een archeologisch onderzoek nodig is. Binnen het plangebied worden de bestaande woningen vervangen door nieuwbouw. Aan de westzijde van het gebied (in de Secretaris Schipperstraat) wordt een brede watergang gegraven. Het nieuwbouwplan betreft een wijziging van het plan waarvan we in 2012 een beoordeling hebben gegeven van een uitgevoerde archeologisch onderzoek (ons kenmerk 2012203775).

Het meest westelijke en zuidwestelijke deel van het plangebied vallen samen met twee zones met een archeologische dubbelbestemming. Het meest westelijke deel valt binnen een zone dat in 2013 door de provincie Zuid-Holland is aangewezen als terrein van provinciaal belang. Ter hoogte van het plangebied zijn tussen 2003 en 2012 vier archeologische onderzoeken uitgevoerd.

In 2012 hebben we een archeologisch onderzoek beoordeeld (booronderzoek IDDS, IDDS Archeologie Rapport 1454) dat was uitgevoerd in het kader van de voorgenomen nieuwbouw. Het zuidwestelijke deel van het plangebied is onderzocht vanwege een archeologische verwachting. Voor het noordoostelijke deel gold een lage verwachting en dit deel was vrijgesteld van een onderzoeksplicht. We waren het toen eens met de conclusie en aanbevelingen van het rapport en zagen geen redenen van archeologische aard die een beletsel vormden ten aanzien van de beoogde bouwplannen (ons kenmerk 2012203775).

We hebben de resultaten van de uitgevoerde onderzoeken bij elkaar gevoegd en het blijkt dat uitsluitend voor de beoogde watergang niet voldoende archeologische (of milieukundige) informatie beschikbaar is om de werkzaamheden vrij te geven. Aangezien de provincie Zuid-Holland uitsluitend op basis van een goede onderbouwing toestaat dat terreinen van provinciale waarde ontwikkeld worden, verwachten we niet dat de provincie Zuid-Holland zal instemmen met deze ontwikkelingen.

Advies

Geadviseerd wordt een archeologische onderzoek uit te voeren voor de locatie van de nieuw te graven watergang. Het archeologisch onderzoek dient te bestaan uit een bureauonderzoek en een booronderzoek (vijftal boringen). Blijkt dat de bodem geheel verstoord is (zoals we verwachten), dan zijn er volgens de omgevingsdienst geen redenen om nader archeologisch onderzoek te adviseren.

We adviseren het onderzoek zo snel mogelijk uit te laten voeren. De boringen kunnen in of langs het tracé van de watergang gezet worden en er hoeft voor de uitvoering van het onderzoek niet gewacht te worden tot de sloop van de woningen.

Nadere informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de heer C. Thanos, telefoonnummer: 088 - 5450363, e-mailadres: cthanos@odmh.nl. Bij correspondentie, vragen of overleg over deze brief verzoeken wij u ons kenmerk 2016282486 te vermelden.

Hoogachtend,
Omgevingsdienst Midden-Holland,
Teamcoördinator Cluster Bodem en Archeologie
Ir. J.S. Mellema

Dit document is digitaal vastgesteld. Er staat daarom geen handtekening onder.

Een afschrift is verzonden aan:

Mevr. M. van Burgsteden, gemeente Krimpenerwaard, Postbus 51, 2820 AB Stolwijk

Bijlage: motivering

Beschrijving ontwikkeling

Bestaande woningen worden gesloopt en er komt nieuwbouw voor in de plaats. Langs de uiterste westkant wordt een lange brede watergang gerealiseerd in de Secretaris Schipperstraat.

Archeologische verwachting en beleid

Volgens het bestemmingsplan Centrum Oost Bergambacht (2013) valt het plangebied binnen twee archeologische dubbelbestemmingen: Waarde Archeologie – a en Waarde archeologie – 4a. Voor Waarde – a is een onderzoek nodig voor plangebieden groter dan 50 m² en ingrepen dieper dan 0,3 m onder het maaiveld. Voor Waarde – 4a is een onderzoek nodig voor plangebieden groter dan 1.000 m² en ingrepen dieper dan 1,5 m onder het maaiveld.

Voor het plangebied dat samenvalt met Waarde – a, geldt een hoge archeologische verwachting op het voorkomen van resten uit de prehistorie en de Middeleeuwen/Nieuwe tijd. In de ondergrond van Bergambacht bevindt zich een duin waarop resten uit de prehistorie zijn aangetroffen. Ter hoogte van de oude kern van Bergambacht duikt deze duin op tot vlak onder het maaiveld. Ook kunnen resten aanwezig zijn die terug gaan tot het ontstaan van Bergambacht in de Middeleeuwen. Deze resten kunnen direct onder het maaiveld verwacht worden.

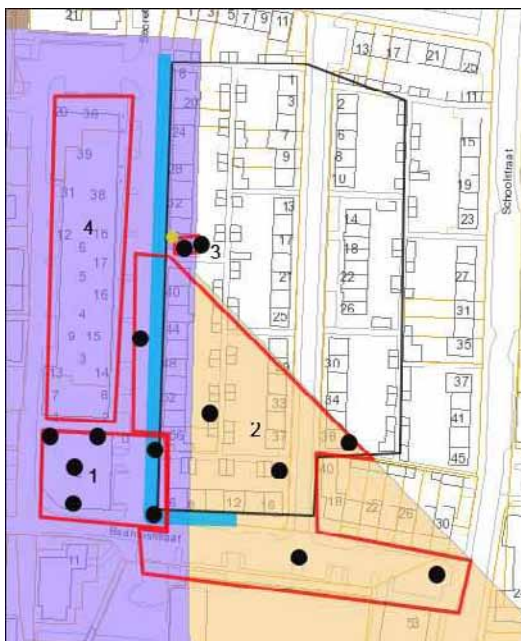
Vanwege de hoge ligging van de duin en de oude kern is het terrein aangemerkt als terrein van provinciaal belang. Dat houdt in dat bij een eerstvolgende actualisatie van het bestemmingsplan de vrijstellingsgrens verkleind wordt van 50 naar 0 m².

In het uiterst zuidelijke deel van het plangebied worden geen sporen uit de Middeleeuwen verwacht. In de diepere ondergrond (dieper dan 5 m onder het maaiveld) worden nog uitsluitend sporen uit de prehistorie verwacht op de flanken van de duin. Daarom is dit deel aangeduid met Waarde – 4a.

Archeologische onderzoeken

Ter hoogte van het plangebied zijn vier archeologische onderzoeken uitgevoerd (zie afbeelding):

Nr. 1) een booronderzoek uit 2006: er zijn vijf boringen gezet en het duin bevindt zich dieper dan 5 m onder het maaiveld. In het veen zijn geen aanwijzingen aangetroffen voor archeologische lagen die te maken hebben met de verwachte bewoning op het duin. De bodem is vanaf het maaiveld verrommeld en/of (deels) opgebracht tot tenminste 80 cm onder het maaiveld. Middeleeuwse resten worden niet meer verwacht. (Leijnse, K., 2006: Plangebied badhuisstraat, gemeente Bergambacht; archeologisch vooronderzoek: karterende fase. RAAP-notitie 1486).

Uitsnede beleidskaart Bergambacht:

- blauwe lijn: te graven watergang;
- paars: terrein van provinciaal belang (opduiking duin en oude kern Bergambacht);
- geel: voorkomen duin dieper dan 1,5 m onder het maaiveld;
- 1 t/m 4: uitgevoerde archeologische onderzoeken;
- zwarte stippen: uitgevoerde boringen

Nr. 2) een booronderzoek uit 2012: er zijn zeven boringen gezet en het duinzand is niet binnen 7 m onder het maaiveld aangetroffen. In het veen zijn geen aanwijzingen aangetroffen voor archeologische lagen die te maken hebben met de verwachte bewoning op het duin. De bovengrond is plaatselijk verrommeld tot meer dan 70 cm onder het maaiveld en er worden geen resten uit de Middeleeuwen meer verwacht (Koekkelkoren, A.M.H.C., & S. Moerman, 2012: Centrum-Oost Bergambacht, Gemeente Bergambacht. Archeologisch bureauonderzoek & Inventariserend Veldonderzoek, verkennende fase. IDDS Archeologie Rapport 1454).

Nr. 3) een booronderzoek uit 2003: er zijn twee boringen gezet en het duinzand is niet binnen 7 m onder het maaiveld aangetroffen. In het veen zijn geen aanwijzingen aangetroffen voor archeologische lagen die te maken hebben met de verwachte bewoning op het duin. De bodem is vanaf het maaiveld tot circa 1 m verstoord en er zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van middeleeuwse resten (Molenaar, S., 2003: Plangebied Secr. Schipperstraat 36, gemeente Bergambacht; een inventariserend archeologisch onderzoek. RAAP-notitie 475).

Nr. 4) een bureauonderzoek uit 2007: het onderzoek heeft geen nadere informatie over de bodemopbouw opgeleverd. Het is onbekend in hoeverre er nog resten vanaf de Late Middeleeuwen te

verwachten zijn (Oort, van H.J. & T. Hazenberg, 2007: Bergambacht-Drie centrumlocaties. Archeologisch bureauonderzoek. Hazenberg AMZ Publicaties 2007-09).

Conclusie ODMH

Het uiterst zuidelijke deel van het plangebied is voldoende onderzocht. De boringen maken duidelijk dat het duinzand dieper zit dan 5 tot 7 m onder het maaiveld. Ook zijn er geen archeologische lagen in het veen aangetroffen die verband houden met de prehistorische bewoning op de flank van de duin. Intacte waardevolle resten uit de Middeleeuwen en Nieuwe tijd worden hier niet meer verwacht.

Het uiterst westelijke deel van het plangebied ter hoogte van de te graven watergang is minder goed onderzocht. Er zijn aanwijzingen dat de bodem vanaf het maaiveld is verstoord tot circa 70 cm en dieper maar dat is niet duidelijk voor het gehele tracé van de watergang. Het is niet duidelijk in hoeverre hier nog archeologische resten vanaf de Middeleeuwen verwacht kunnen worden. Omdat de watergang deel uit maakt van een terrein van provinciaal belang en dat daardoor de onderzoeksverplichting strikter is, is het advies om uitsluitend ter hoogte van de watergang een archeologisch onderzoek uit te laten voeren in de vorm van een verkennend booronderzoek.

Bijlage 6 Instemming riolerings- en waterhuishoudingsplan

Technische Bureau in de Krimpenerwaard
T.a.v. de heer R.P. Dijkstra
Postbus 5
2920 AA Krimpen aan den IJssel

Technisch Bureau in de Krimpenerwaard INGEKOMEN				
- 1 FEB. 2013				
DIR	☐ DWT	☒ WVV	☐ KOPIE	☒ ARCH

Rwt

Ons kenmerk	2013.00925	Uw kenmerk	2802-12-Bga	Datum	24 januari 2013
Contactpersoon	M. van der Kartoidjojo-Bijlagen Werf				
Doorkiesnummer	010 45 37 329	Onderwerp	Riolerings- en waterhuishoudingsplan H.B. Nederburghstraat/ Secr. Schipperstraat in Bergambacht en besluit tot verlenen bijdrageregeling afkoppelen bestaand verhard oppervlak riolerings- en waterhuishoudingsplan H.B. Nederburghstraat/ Secr. Schipperstraat in Bergambacht		
E-mail	m.kartoidjojo@hhs.nl				

Geachte heer Dijkstra,

Op 19 december 2012 ontvingen wij van u het definitieve 'Riolerings- en waterhuishoudingsplan H.B. Nederburghstraat / Secr. Schipperstraat in Bergambacht' en de aanvraag tot het verlenen van een bijdrage van HHSK op basis van de regeling 'Bijdrage regeling afkoppelen bestaand verhard oppervlak 2011-2014'. Met deze brief reageren wij op het definitieve rioleringsplan en wordt de bijdrage verleend.

Overweging

Het plangebied bestaat uit twee fasen. Deze aanvraag tot het verlenen van een bijdrage is voor de eerste fase. In de eerste fase wordt in totaal 7720m² bestaand verhard oppervlak afgekoppeld. Het afgekoppelde verhard oppervlak voert rechtstreeks af op het oppervlaktewater.

Besluit

Wij kunnen instemmen met het definitieve 'Riolerings- en waterhuishoudingsplan H.B. Nederburghstraat / Secr. Schipperstraat in Bergambacht'. We willen erop wijzen dat voor het uitvoeren van dit rioleringsplan een watervergunning nodig is. U dient hiervoor contact op te nemen met onze afdeling Vergunning & Handhaving.

De aanvraag tot het verlenen van een bijdrage wordt toegewezen op het afkoppelen van bestaand verhard oppervlak van maximaal 7720 m² wat rechtstreeks op het oppervlaktewater afvoert. Met deze brief wordt de bijdrage alleen verleend. De vaststelling van de bijdrage geschiedt, na de uitvoering van de maatregelen, op basis van de werkelijke afgekoppelde m² en werkelijke projectkosten.

Na afronding van de werkzaamheden dient binnen drie maanden de vaststelling van de bijdrage te worden aangevraagd door gebruik te maken van het aanvraag formulier tot vaststelling van een bijdrage aan het afkoppelen van bestaand verhard oppervlak.

Voor overige informatie over de subsidieregeling verwijzen wij u graag naar onze website.

Hoogachtend,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'J. Helmer', with a horizontal line drawn through the middle of the signature.

J. Helmer
Hoofd afdeling Afvalwaterketen

Een kopie van deze brief is gezonden aan:
- Gemeente Bergambacht, dhr. W. Rook

Rho

—
**ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE**